

Årsredovisning 2018

INNEHÅLL

INNEHÅLL	1
Direktionens ordförande och förbundsdirektören har ordet	2
Bakgrund.....	3
Det här är Kunskapsförbundet	4
Kunskapsförbundets vision -drömmen om framtiden	5
Förvaltningsberättelse	6
Omvärldsanalys.....	6
Händelser under året.....	9
Personalredovisning.....	11
Målavstämning	14
Ekonomisk analys.....	28
Driftsredovisning	29
Investeringsredovisning	30
Verksamhetsberättelser per enhet	31
Direktion.....	31
förbundskontor	32
Gymnasieskolan	33
Vuxenutbildning	37
Stöd och service.....	40
Ekonomiska sammanställningar.....	43
Resultaträkning	43
Kassaflödesanalys.....	43
Balansräkning.....	44
Redovisningsprinciper	45
Noter	46
Begreppsförklaringar.....	49

Direktionens ordförande och förbundsdirektören har ordet

Ett bra år i Drömfabriken!

Under 2018 har vi haft drygt 6000 ungdomar och vuxna i våra verksamheter i Kunskapsförbundet. Verksamheten spänner från ungdomsgymnasium till olika typer av vuxenutbildning samt yrkeshögskola. Att ge ungdomar och vuxna möjlighet att växa, känna framtidslust och förverkliga sina drömmar är ett både viktigt och utmanande uppdrag. När vi i Kunskapsförbundet lyckas med vårt uppdrag bidrar vi inte bara till individers möjligheter att växa utan även till en god samhällsutveckling.

I denna årsredovisning får du kunskap om resultaten från det gångna året utifrån de målsättningar som den politiska direktionen beslutat om.

2018 har varit ett framgångsrikt år i Kunskapsförbundet. Det systematiska kvalitetsarbetet fungerar bättre och bättre på alla ansvarsnivåer. 2018 blev året som vi i mycket högre grad än tidigare genomförde konkreta och väl underbyggda förbättringsaktioner. Vi har fortsatt haft många elever inom vuxenutbildningen och gymnasieskolan har ökat något liksom yrkeshögskolan som fortsätter att växa. För tredje året i rad har Kunskapsförbundet ett litet plusresultat. Vi ser fram emot 2019, men tror att det kommer att bli ett år som innebär tuffare förutsättningar i och med den annalkande lågkonjunkturen. Trots det har vi ambitionen att vara uthålliga i vår resa mot högre måluppfyllelse.

Maud Bengtsson
Direktionens ordförande

Johan Olofson
Förbundsdirektör

Bakgrund

Kunskapsförbundet Väst är det kommunalförbund som är resultatet av en gemensam ansats av Trollhättans stad och Vänersborgs kommun att bättre möta efterfrågan och förutsättningarna för de frivilliga skolformerna genom ett samarbete mellan gymnasieskola och vuxenutbildning över kommungränserna.

Kunskapsförbundet Väst ansvarar sedan 2013 därmed för den gymnasieskola, gymnasie-särskola, grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna (Särvux), yrkeshögskola (YH) samt utbildning i svenska för invandrare (SFI) som bedrivs i Trollhättan och Vänersborg.

Enligt förbundsordningen har Kunskapsförbundet till ändamål:

- » Att genom mellankommunal samverkan rörande tillhandahållandet av utbildning inom de frivilliga skolformerna uppnå ökad utbildningskvalitet för ungdomar och studerande i medlemskommunerna.
- » Att i samverkan med förbunds-medlemmarna och externa aktörer skapa förutsättningar för ett livslångt lärande

- » Att vara en viktig part i arbetet med att öka medlemskommunernas långsiktiga attraktionskraft samt
- » Att verka för att de frivilliga skolformerna ska vara en drivkraft i samhällsutvecklingen

Genom rollen som ansvarig för Trollhättans stad och Vänersborgs kommun gymnasie- och vuxenutbildningar övertar Kunskapsförbundet förbundsmedlemmarnas lag- och författningsstadgade skyldigheter och befogenheter för dessa verksamheter. Det innebär att Kunskapsförbundet utöver de övergripande områdena *kvalitet* och *attraktivitet*, vilka presenterats utifrån förbundsordningen ovan, också ansvarar för att upprätthålla en *effektiv* organisation.

Kortfattat kan man säga att Kunskapsförbundet har i uppdrag att uppnå högsta möjliga kvalitet i den pedagogiska verksamheten, inom ramen för den tilldelade resursen.

Det här är Kunskapsförbundet

Kunskapsförbundets gymnasieutbildning

består av gymnasiet och gymnasiesärskolan. Närmare 2 900 elever går på Birger Sjöberg-gymnasiet i Vänersborg, Magnus Åbergsgymnasiet och Nils Ericsonsgymnasiet i Trollhättan. Gymnasiet omfattar 16 nationella program, lärlingsprogram samt introduktionsprogrammen. Några program finns i både Trollhättan och Vänersborg och gymnasiesärskolan finns på Magnus Åbergsgymnasiet.

Vuxenutbildningen finns i Vänersborg och i Trollhättan och har knappt 2150 heltidsplatser. Vuxenutbildningen består av utbildningsformerna Grundläggande vuxenutbildning (Gruv), Gymnasial vuxenutbildning (GYvux), Utbildning i svenska för invandrare (SFI) och Särskild utbildning för vuxna (Särvux). Utöver detta bedriver vuxenutbildningen utbildningar som beviljats genom statsbidrag, såsom yrkesutbildningar för vuxna, lärlingsutbildning och yrkeshögskoleutbildningar (YH). Det finns också uppdragsutbildningar som finansieras av olika uppdragsgivare.

Direktionen, tillika styrelsen, är det högsta beslutande organet i Kunskapsförbundet Väst och har det yttersta ansvaret för all verksamhet i förbundets regi. I juridisk bemärkelse är direktionen enligt kommunallagen både den beslutande församlingen (att jämföra med kommunens fullmäktige) och styrelse.

Direktionen består av 14 ordinarie ledamöter och 14 ersättare från de båda medlemskommunerna. Ordförande, vice ordförande

och andre vice ordförande utgör tillsammans direktionens presidium. I delegationsordningen framgår de ärenden där direktionens beslutanderätt har delegerats.

Förbundsdirektören är förbundets högste tjänsteman och har det yttersta ansvaret mot direktionen. I direktörens förbundsledningsgrupp ingår verksamhetschefen för gymnasie- och gymnasiesärskolorna, verksamhetschefen för vuxenutbildningen, verksamhetschefen för stöd och service, kommunikations- och kanslichefen, utvecklingschefen, HR-chefen samt ekonomichefen.

Gymnasiechefen är chef över rektorerna i gymnasie- och gymnasiesärskolan och vuxenutbildningschefen är chef över rektorerna inom vuxenutbildningen.

Verksamhetschefen för stöd och service är chef över enhetscheferna som arbetar med ansvar för lokaler, administration, IT, vaktmästeri, lokalvård, skolmåltider och café i både gymnasie- och vuxenutbildningen.

Förbundskontoret arbetar strategiskt med ledning av förbundet och består av kvalificerade stödfunktioner som servar verksamheterna och direktionen med arbete inom områden som kommunikation, utveckling, juridik, ekonomi och personal. Förbundskontorets arbete kan jämföras med arbetet som görs på kommunernas kommunlednings- och skolförvaltningskontor.

Kunskapsförbundets vision - drömmen om framtiden

En drömfabrik där alla växer och känner framtidslust.

Visionen är den övergripande ledstjärnan för Kunskapsförbundet och anger färdriktningen och ambitionsnivån för hela organisationen. Visionen innebär att Kunskapsförbundet vill se på sig själv som en drömfabrik, en plats dit alla kan komma med sina drömmar. Det kan vara drömmar om yrken, om branscher eller om att utvecklas såväl individuellt som tillsammans med andra.

Kunskapsförbundet vill inte vara en fabrik där man producerar exakt likadana produkter i en monoton process, utan vi ser oss tvärtom som en drömfabrik som förädlar råvaror med perfekta förutsättningar för att var och en ska kunna växa som människa, bortom läroplanen. Tänk om alla som utbildar sig i Kunskapsförbundet känner lust och glädje inför framtiden och att de kan bli utrustade med hopp, självförtroende och tillförsikt, förutom lagstadgade kunskaper och färdigheter. Det är visionen som Kunskapsförbundet tar sikte på.

Förvaltningsberättelse

OMVÄRLDSANALYS

Vilka händelser och förändringar i omvärlden och närvärlden kommer att kunna påverka våra möjligheter att fortsätta vara en framgångsrik utbildningsaktör för våra elever?

Under hösten 2017 skrev Kunskapsförbundet fram en Omvärldsanalys för de närmast följande åren som syftar till att beskriva olika omständigheter som kan påverka oss. Här får du en kort sammanfattning, med några uppdateringar, och vill du veta mer hänvisar vi till *Omvärldsanalys 2018-2020*, vilken även innehåller intressanta frågeställningar och diskussionspunkter.

ETT NYTT SKOLPOLITISKT LANDSKAP?

Höstens val ledde, efter viss politisk möda och tillsynes stort besvär, fram till en överenskommelse mellan regeringspartierna och två av de forna allianspartierna. Överenskommelsen kommer naturligtvis att påverka ett sådant viktigt område som skolan.

Några av skolpunkterna i det så kallade januariavtalet känns helt eller delvis igen från den senaste mandatperiodens förda politik, och från beskrivningar i Skolkommissionens slutbetänkande, medan andra uppfattas som nya till följd av den politiska kompromissen:

-Fortsatt fokus på förbättrade kunskapsresultat. "Läroplaner och kursplaner ska revideras i syfte att stärka betoningen på kunskap och faktakunskaper och för att uppmuntra flit och ambition."

-Fortsatt fokus på minskad skolsegregationen. Skillnaderna mellan skolors och elevgruppers resultat och förutsättningar anses för stora. "Ge likvärdiga förutsättningar. Arbeta vidare med förslag från Skolkommissionen för att öka likvärdigheten i skolan med bland annat regionaliserade skolmyndigheter samt införande av ett professionsprogram för lärare och rektorer. Ett beslutsunderlag som kan

skapa förutsättningar för statligt huvudmannaskap för skolan tas fram."

-Insatser för ökad studiero och trygghet.

"Skapa studiero. Genomför en nationell plan för studiero och trygghet i skolan. Mobilförbud införs i klassrum, med rätt för rektor/lärare att bestämma att mobiler kan/ska användas vid olika tillfällen med bestämda syften. Resurser tillförs för att anställa fler lärarassistenter. Nationella riktlinjer tas fram för hur lärarassistenter, socionomer och andra yrkesgrupper ska kunna avlasta lärarna."

-Insatser för att stärka läraryrkets och lärarutbildningens attraktivitet.

"Kraven på utbildningen skärps. Intagningskraven höjs. Fler lärarledda timmar införs och kopplingen mellan teori och praktik stärks och fokus på metodiken ökar. Förutsättningarna för akademiker att välja läraryrket underlättas. Längden för Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) kortas ner och studietakten höjs. Möjligheterna att jobba på en skola och studera till lärare parallellt förbättras."

-Förbättrat stöd för elever i behov av stöd, till exempel elever med funktions-

nedsättningar och nyanlända. "Mer tid måste ges till de nyanlända ungdomar som kommer sent till Sverige för att klara skolan genom förlängd skolplikt och kortare sommarlov."

"Antalet timmar som nyanlända läser SFI måste kunna ökas. Möjligheterna att lära sig yrkessvenska på jobbet samt att kombinera SFI och yrkesvux ska förstärkas. Kraven på deltagande och resultat måste öka och kopplas till ersättningar."

-Nya betyg i gymnasieskolan. "Övergå till ämnesbetyg på gymnasiet och reformera betygssystemet genom att justera reglerna för sammanvägningen av olika delmoment inom ett betyg i ett ämne, så att ett enstaka lägre resultat i ett delmoment i ett ämne oftare kan

kompenseras med goda resultat i andra delmoment.”

Citaten kommer alla från ”Utkast till sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna” (januari 2019). Nu återstår att se om utkastets punkter genomförs som planerat under mandatperioden eller inte. Givet är att flera av dem kommer att påverka vardagen för skolans elever och professionella i väsentlig grad om de förverkligas.

EKONOMI OCH KONJUNKTUR

Sverige har under många år befunnit sig i en högkonjunktur men enligt Sveriges kommuner och landsting har den svenska konjunkturen passerat toppen och nu sker en långsam försämring. Under många år framöver förväntas skatteintäkterna minska och kostnaderna öka och kommunerna måste hitta lösningar som effektiviserar verksamheterna för att kunna tillhandahålla samma tjänster och servicenivå som idag.

Ekonomi i våra medlemskommuner har under året försämrats och det kan i framtiden leda till att förbundet får lägre ersättning för att bedriva utbildningar inom gymnasiet och vuxenutbildning.

DEMOGRAFI

Enligt befolkningsprognoserna från ekonomiavdelningarna i Trollhättan och Vänersborg kommer invånarantalet att öka de kommande åren. För åldrarna 16-18 år förutses en ökning med 739 individer fram till 2025 i Tvåstad. Hur stor andel av befolkningen som i framtiden kommer att studera på vuxenutbildningen är svårare att beräkna. En ökande befolkning i Tvåstad inom de närmsta åren innebär alltså inte ett per automatik ett stort ökat tryck på vuxenutbildningen. Däremot pekar många andra faktorer på att efterfrågan på vuxenutbildning kommer att öka de kommande åren.

ARBETSMARKNADS- OCH UTBILDNINGSBEHOV

Bristen på arbetskraft är större än på många år och trots att en nedgång i landets ekonomiska konjunktur spås efter 2018 prognosticerar Arbetsförmedlingen att efterfrågan på arbetskraft inte kommer att minska omedelbart. Det råder arbetskraftsbrist inom nästan samtliga områden på arbetsmarknaden men inom några yrken och

branscher är efterfrågan extra påtaglig just nu. Det finns således både jobb och arbets-sökanden, utmaningen är att matcha grupperna mot varandra. Matchningen stavas utbildning. Om vi lyckas matcha de lokala behoven av arbetskraft med de utbildningar vi riggar borgar det för att människor kan bo kvar och utvecklas i våra kommuner.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

För Kunskapsförbundets framtida kompetensförsörjning består utmaningen av att hitta lärare med rätt utbildning och behörighet. Redan nu upplever vi svårigheter med att rekrytera vissa yrkeslärare samt lärare i svenska som andraspråk och natur-orienterande ämnen. En framtida utmaning med den ökande lärarbristen är att vi riskerar eskalerande löneanspråk. Det medför i och för sig en stärkt löneutveckling för lärare vilket är positivt men löneutvecklingen för (vissa kategorier av) lärare ökar i snabbare takt än den årliga indexuppräknings av förbunds-bidraget. Det betyder att våra verksamheter kostar mer i löner än vad vi egentligen har utrymme för och kostnaderna måste tas från andra delar av verksamheten eller andra personalgruppers löner. Dessutom ser vi att ingångslönerna vid nyrekrytering ökar.

DIGITALISERING

Redan idag är skolan i stor utsträckning digitaliserad. Men utvecklingen fortsätter i rasande takt och det gäller att hålla sig à jour med ständigt förbättrade möjligheter till lärande genom nya och uppdaterade digitala resurser. Det gäller både utrustningen och kompetens att använda den. Den digitala utvecklingstakten ställer således höga krav på en utbildningsorganisation som Kunskapsförbundet. Det kräver långsiktiga och årliga investeringar för att upprätthålla hårdvara och mjukvara, personalens kompetens och teknisk support.

Det kanske viktigaste motivet till att skolan ska vara en högdigitaliserad miljö handlar om ökade möjligheter till emancipation och demokrati. Digital undervisning möjliggör en mer likvärdig skola där fler kan delta på jämbördiga villkor. Funktionsnedsättning, bristande språkförmåga, motivationssvaghet och svårigheter att närvara i skolan på dagtid kan kompenseras i högre grad än tidigare genom digitala lösningar.

UTBILDNINGSPÅBUD OCH -EFTERFRÅGAN

Kunskapsförbundet strävar efter att ha ett så brett utbildningsutbud som möjligt för att elevers önskemål ska tillgodoses i möjligaste mån. Den kommunala gymnasieskolan och vuxenutbildningen ska kunna vara ett alternativ för alla elever. Vissa program har väldigt många elever och andra väldigt få. Konsekvensen blir ibland ett glapp mellan

antalet färdigutbildade elever och arbetsmarknadens efterfrågan. Kunskapsförbundet har dock en fin fördel som har både gymnasie- och vuxenutbildning i sin regi. Det ger oss möjligheter att öka antalet utbildningar på vuxenutbildningen om det är mer attraktivt för vuxna än ungdomar att studera inom vissa fält, vilket har visat sig vara fallet för exempelvis vård- och omsorgsutbildningar

HÄNDELSE UNDER ÅRET

KUNSKAPSFÖRBUNDET HAR Fyllt FEM

Den 1 januari firade Kunskapsförbundet fem år. Vi kan idag konstatera att Kunskapsförbundet är en självklar samhällsaktör i Tvåstad och en etablerad och välkänd organisation på utbildningsmarknaden. De första åren präglades av utmaningar med bland annat styrformer, ekonomi och kultur. Men idag kan vi konstatera att etableringsfasen är över och kommunalförbundet är stabilt sett till både kvalitet, attraktivitet och effektivitet.

Femårsdagen firades med tårtkalas.

LÄRCENTRUM

Under 2018 har Kunskapsförbundet påbörjat arbetet med att återuppbygga ett lärcentrum för Vänersborgs och Trollhättans medborgare. På ett lärcentrum kan människor läsa högre utbildning på distans från de universitet eller högskolor där man är inskriven. Man får tillgång till resurser såsom studieplatser, telebildundervisning och bibliotek. Möjlighet att skriva tentamen under ordnade former erbjuds också. Utöver rum och resurs för studenter på högre utbildningar anordnar lärcentrum även uppdragsutbildningar i samverkan med arbetslivet. Tvåstads lärcentrum finns i lokalerna i Vänerparken.

REGIONAL YH-KONFERENS

Yrkeshögskolan (YH) har under året varit en snabbt växande utbildningsform i Kunskapsförbundet. Under Kunskapsförbundets tid har vi gått från ett 20-tal elever på en enstaka utbildning till flera

hundra på sju utbildningar. Den 14 mars fick Kunskapsförbundet äran att stå värd för den regionala konferensen "Högskola-Yrkeshögskola i västsvenskt perspektiv" tillsammans med Högskolan Väst och YH-myndigheten. Cirka 150 personer deltog under dagen. Syftet med konferensen var att utforska och problematisera gränssnittet mellan utbildningsformerna högskola och yrkeshögskola.

KVALITETSSTÄMMA

I slutet av januari ägde Kunskapsförbundets fjärde Kvalitetsstämma rum, den här gången i Magnus Åbergsgymnasiets aula. Under en hel dag hjälptes rektorer, lärare och tjänstemän åt att på olika sätt belysa Kunskapsförbundets framgångar och utmaningar i förhållande till målen för utbildningen. Elevernas kunskapsresultat såväl som möjligheter att bli så mycket de kan som människor stod innehållsligt i centrum för dagen.

Syftet med kvalitetsstämman är att Kunskapsförbundets direktion ska ges tillfälle till en mer nyanserad presentation av, och dialog runt, enheternas och förbundets måluppfyllelse och pågående kvalitetsarbete. Kvalitetsstämman är också ett tillfälle för de som arbetar i, eller i samarbete med, Kunskapsförbundet att få syn på det utvecklingsarbete som pågår i organisationens olika verksamheter. Givetvis var många representanter för medlemskommunerna inbjudna.

Kvalitetsstämman är en del av en ständigt återkommande kvalitetsdialog med direktionen. I Mål- och resursplanen finns ett årshjul över hur kvalitetsdialogen ligger utspridd över året och vilka aktiviteter den består av.

Kvalitetsstämman ska ge huvudmannen svar på frågorna om:

- Vilka elevresultat, i relation till de nationella målen, har vi fått syn på?
- Vilka utvecklingsområden har vi identifierat utifrån resultaten i relation till de nationella målen?

- Vilka områden för utveckling prioriterar vi nu och varför?
- Vilka aktiviteter har vi redan genomfört i syfte att närma sig målen?
- Vilket lärande/måluppfyllelse/förändring har tidigare genomförda aktiviteter resulterat i?
- Vilka nya evidensbaserade aktiviteter planerar vi genomföra utifrån aktuella resultat och analyser?
- Resonemang om förutsättningar och potential för fortsatt lärande och resultatutveckling.

ORGANISATIONSFÖRÄNDRING LEDNING VUXENUTBILDNINGEN OCH GYMNASIET

I syfte att öka kvaliteten i förhållande till vårt huvudsyfte, elevers förbättrade lärande och utveckling, har Kunskapsförbundet under året stöpt om rektorsorganisationen.

Utgångspunkterna har varit att skapa större och mer kraftfulla skolenheter som medför bättre möjligheter för pedagogiskt ledarskap. Vi har skapat en tydligare uppdelning i chefers ansvar för drifts- respektive utvecklingsorganisation där förhoppningen är att förbundet blir mer rättssäkert, effektivt och mer fokuserat på varje elevs utveckling och lärande. En förhoppning är också att rektors respektive biträdande rektors uppdrag blir mer rimliga och avgränsade.

STATSBIDRAG NYANLÄNDAS LÄRANDE

I Kunskapsförbundet, liksom i riket för övrigt, är det tydligt att elever med annat modersmål än svenska ofta har en svårare resa för att nå målen för utbildningen. Organisationens förmåga att kompensera för utmaningarna har inte varit tillräckliga. Efter en lång samverkansprocess med Skolverket beviljades Kunskapsförbundet under våren ett större statsbidrag för att förstärka det pågående utvecklingsarbetet för elever med annat modersmål än svenska. I samband med höstterminens start har flera processer dragit igång, exempelvis en förbättrad studie- och yrkesvägledning för nyanlända och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i undervisningen.

RENOVERA MERA

I slutet av 2018 togs beslutet om att Magnus Åbergsgymnasiet ska renoveras. Renoveringen kommer att ske i etapper och direktionen har med stöd från medlemskommunerna beslutat att projekteringen av renoveringsarbetet kan påbörjas. Planeringen av lokalerna är nu i full gång och skolans rektorer, lärare och andra tjänstemän från Kunskapsförbundet arbetar tillsammans med Kraftstaden Fastigheter AB för att skapa en modern, fräsch och funktionell gymnasieskola.

PERSONALREDOVISNING

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Kompetensförsörjningsfrågan har varit fortsatt prioriterad under 2018 och i slutet av året implementerades en uppdaterad professionaliserad process för rekrytering och introduktion av nya medarbetare. Processen erbjuder ett utökat stöd till rekryterande chefer i flera av rekryteringsprocessens steg, förtydligar vikten av en väl hanterad rekrytering och introduktion, samt erbjuder stödmaterial för den som behöver det. Målet är att kvalitetssäkra kompetensförsörjningen ytterligare genom chefer som blir trygga i rollen som rekryterare och säkerställande av kompetens och lämplighet hos kandidaterna i flera steg.

LÖN

Liksom hos övriga huvudmän i landet är lönebildning aktuellt året runt i Kunskapsförbundet. Vi har under 2018 arbetat med att kartlägga och omvärldsbevaka för att säkerställa att vi har marknadsmässiga löner. Vi jobbar också vidare med våra lönekriterier för respektive yrkeskategori samt med att få till ett bra årshjul vad gäller lön.

ARBETSMILJÖ

Under våren genomförde vi en medarbetarenkät för alla tillsvidare- och

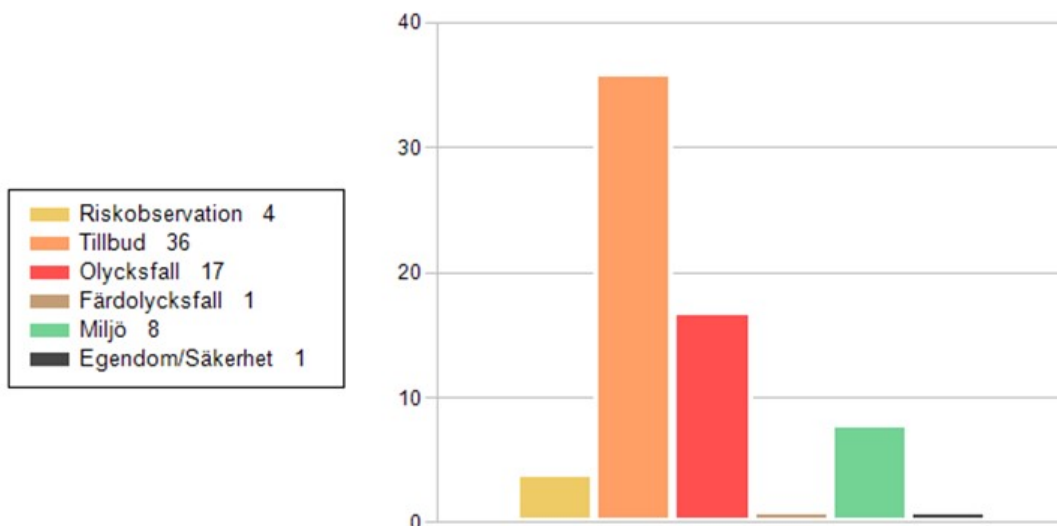
visstidsanställda i förbundet.

Samanställningen av svaren i enkäten delgavs respektive chef som tillsammans med sin personal arbetade med resultatet för att slutligen komma fram till viktiga arbetsmiljöfrågor att ha med i en handlingsplan.

Under senare delen av hösten startade en internutbildning i arbetsmiljö i två delar för alla chefer och skyddsombud. Utbildningen som är obligatorisk för alla chefer kommer att fortsätta under våren 2019 och omfattar hela arbetsmiljöområdet.

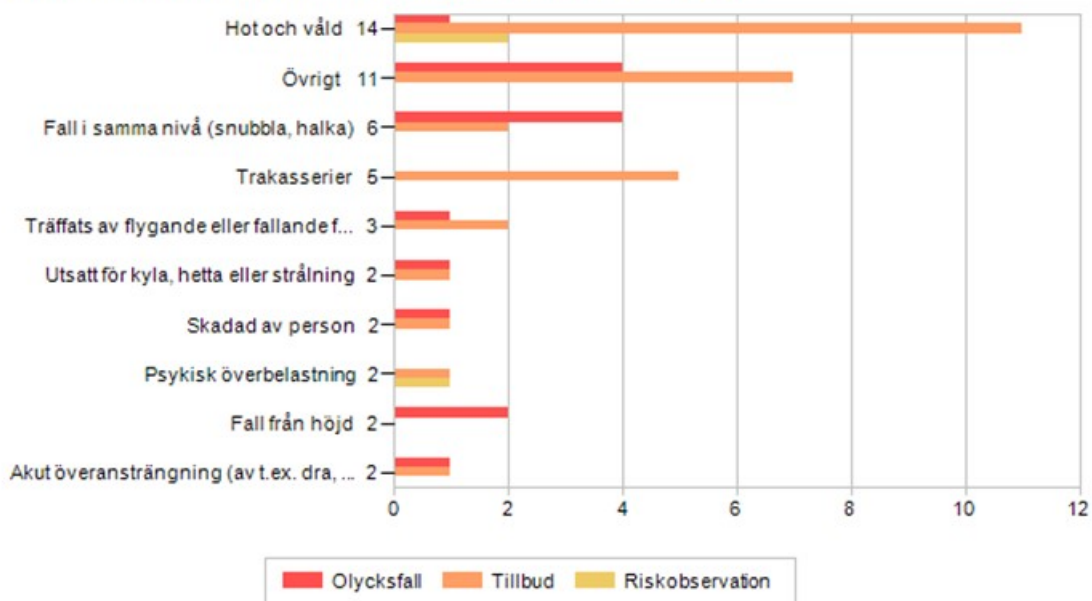
INCIDENTRAPPORTERING

Den 1 januari 2018 började vi använda det webbaserade systemet KIA för att bland annat rapportera våra tillbud och arbetsskador. Alla medarbetare registrerar nu tillbud och arbetsskador direkt i KIA-systemet, och skyddsombud och chefer får med automatik information om det inträffade och kan starta en uppföljning med eventuella åtgärder. Det finns nu möjlighet att ta fram statistik som är värdefull i arbetet med att förebygga tillbud och arbetsskador.

Skadeorsak/risk

Diagrammet visar de vanligast förekommande. Antal händelser där det inte är angivet 2

NYCKELTAL

Kunskapsförbundet har 703 anställda varav drygt 400 är lärare. Den övriga personalgruppen består till exempel av skolmåltidspersonal, lokalvårdare, vaktmästare,

administratörer och personal inom elevhälsa samt tjänstemän på förbunds kontor och chefer.

Antal anställda

	2014	2015	2016	2017	2018
Lärare	393	380	411	431	412
Övriga	234	214	238	288	291
Totalt	627	594	649	719	703

Antal anställda per anställningsform

	Tillsvidare 2015	Tillsvidare 2016	Tillsvidare 2017	Tillsvidare 2018	Visstid 2015	Visstid 2016	Visstid 2017	Visstid 2018
Lärare	323	337	341	323	57	74	90	88
Övriga	185	207	229	245	29	31	59	47
Totalt	508	544	570	568	86	105	149	135

Sjukfrånvaro % av ordinarie arbetstid

	2017			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sjukfrånvaro, 1-59 dagar						
Under 29 år	5,3	3,5		3,4	4,9	
30-49 år	2,8	1,5		3,5	1,9	
Över 50 år	2,7	2,3		3,1	2,5	
Långtidsfrånvaro, 60 dagar eller mer						
Under 29 år	2,4			1,0	2,5	
30-49 år	1,9	2,2		1,7	1,2	
Över 50 år	3,1	1,6		3,6	1,5	
Total sjukfrånvaro, alla dagar						
Under 29 år	7,7	3,5	5,5	4,4	7,4	5,7
30-49 år	4,7	3,7	4,4	5,1	3,1	4,5
Över 50 år	5,8	3,8	5,2	6,7	4,0	5,9

Den totala sjukfrånvaron i relation till ordinarie arbetstid har ökat något jämfört med föregående år, från 4,9 % till 5,3 %. Som jämförelse hade samtliga kommuner i riket en sjukfrånvaro mellan 4,1 % och 9,8 % 2017 med ett vägt medelvärde på 7,0 % (SKL:s sammanställning av uppgifterna från årsredovisningar 2017).

Vi ser att det fortsatta förbättrade systematiska arbetsmiljöarbetet, kontinuerligt partsgemensamt arbete med analys av nyckeltal relaterade till arbetsmiljö, samt ett bra samarbete med Hälsan i Trollhättans stad är nyckelfaktorer för att sänka sjuktagen i förbundet.

MÅLAVSTÄMNING

"Bevarad och förstärkt utbildningskvalitet ska vara en ledstjärna för kommunalförbundet.

Utbildningskvalitet leder till konkurrenskraft och inspirerar eleverna att välja det kommunala utbudet inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen". (Projektrapport Kunskapsförbundet Väst, Malmfors 2012)

I. ALLA ELEVER SKA NÅ ALLA MÅL

Eleverna ska nå de nationella målen för utbildningen i större utsträckning och i högre grad. Skillnaderna i måluppfyllelse mellan Kunskapsförbundets utbildningar, skolhus och elevgrupper ska minska.

Kunskapsförbundets utbildningar ska hålla hög kvalitet, vilket innebär att syftet med utbildningarna ska fyllas. När de statligt uppsatta målen i läroplanerna, för våra olika utbildningar, nås fylls syftet och vi vet att vi håller en tillräckligt hög kvalitet.

I riktning mot målen

De statliga målen i läroplanerna är många och kan grupperas i stora och komplexa områden som *kunskapsresultat, hälsa och välbefinnande, engagemang och lust att lära* samt *stöd, anpassning och utmaning*. Kunskapsförbundet arbetar med att öka uppfyllelsen av samtliga mål men fokus för utvecklingsinsatserna på förbundsövergripande nivå har under hela förbundets sexåriga historia varit *förbättrade kunskapsresultat för eleverna och ökad likvärdighet* mellan Kunskapsförbundets olika utbildningar. Orsaken till prioriteringen är väl belagda resultattrender som visar att utmaningarna främst återfinns i att generellt höja elevernas kunskapsnivåer samt skapa likvärdiga möjligheter för dem att lyckas, oavsett var i Kunskapsförbundet de utbildas.

Att återge en rättvisande bild av måluppfyllelsen gällande både elevernas kunskapsresultat och utveckling i övrigt genom att här redovisa några få mått är svårt. De nationella målen är många och ofta dessutom svårädda. För några av Kunskapsförbundets utbildningar, till exempel Introduktionsprogrammen och Gymnasiesärskolan, saknas nationell uppföljning av resultaten och vår egen är ännu under uppbyggnad. Bifogad denna

årsredovisning finns därför 2018 års *Kvalitetsrapport* i vilken en något mer nyanserad bild av verksamheternas resultat och elevernas väg mot måluppfyllelse dokumenterats. I Kvalitetsrapporten finns resultatsammanställningar och analysunderlag för samtliga verksamheter inom Kunskapsförbundet.

I läroplanernas inledande kapitel uttrycks mål som konkretiserar skolans bildnings- och värdegrundsuppdrag. Kunskapsförbundets årliga *Elevenkät* har som syfte att mäta elevernas upplevelse av hur väl de anser att Kunskapsförbundet möjliggör måluppfyllelse inom dessa områden. Mer explicit ställs frågor om elevernas upplevda inflytande, motivation, samspel med lärare, stöd och trygghet.

Det är med glädje vi kan konstatera att Kunskapsförbundets elever sammantaget tycks lära allt mer och bättre och att flera mått indikerar att likvärdigheten ökar successivt. Allt sedan starten har Kunskapsförbundet tillsammans med sina elever lyckats samskapa en positiv, trygg och engagerande lärmiljö. Trygghet, studiero och goda demokratiska relationer är alla fundament i en gynnsam och motiverande lärandemiljö (Illeris, 2007, *Lärande*) och därför blir elevupplevelser av dessa viktiga mått i vårt kvalitetsarbete. Att vi fortsätter att lyckas med att skapa goda förutsättningar för varje elevs lärande och utveckling tror vi blir avgörande för fortsatt förbättring av det ämnesbundna kunskapandet också.

Resultat 2018

Goda förutsättningar för lärande

Resultaten från 2018 års Elevenkät, den fjärde i förbundets historia, visar att en majoritet av de kunskapsförbundselever som besvarat enkäten trivs bra och anser att Kunskapsförbundet bjuder dem goda förutsättningar att lyckas med sina studier. Eleverna på vuxenutbildningen är, liksom tidigare år, generellt sett mer positiva i sina svar än vad gymnasieeleverna är, dock ger båda grupperna utbildningen höga betyg totalt sett. Svaren på de olika frågorna varierar mellan 2,61 och 3,69 på en fyrgradig skala där höga värden är mer positiva än låga. Några få frågor är ställda så att låga värden är att likställa med ett positivt svar istället. I de fallen varierar svaren mellan 2,36 och 1,40 på den fyrgradiga skalan. Svarsnivåer över 2,5, respektive under för de omvänt ställda frågorna, är att betrakta som positiva resultat.

Flera av de mest positiva resultaten återfinns, liksom tidigare år, i svar på frågor som återspeglar hur eleverna upplever relationen till sina lärare och den undervisning de bedriver. Särskilt bra tycker eleverna att lärarna är på att ge män och kvinnor likvärdiga förutsättningar och att uttrycka höga förväntningar på lärande och ansträngning. Resultaten visar också att eleverna i hög grad upplever att elever och lärare respekterar varandra och tillsammans formar en tillåtande och respektfull miljö.

Några tydligt negativa resultat är svåra att finna. Några av de minst positiva värdena återfinns i gymnasieelevernas svar på frågor om inflytande över undervisningens innehåll och i utformningen av det gemensamma förhållningssättet, de så kallade ordningsreglerna, som ska utarbetas av lärare och elever tillsammans. Upplevelsen av att det är tillräcklig studiero på lektionerna rymmer också viss potential för förbättring i gymnasieskolan.

I vuxenelevernas svar går det å ena sidan att utläsa att många elever tycker att skolarbetet är svårt och att förståelsen för vad man ska klara av behöver förbättras. Å andra sidan svarar många andra elever att de får för lite utmanande arbetsuppgifter. Den här polariserade svarsbilden signalerar att analysen behöver fördjupas i de olika verksamheterna.

Svaren på frågan "Jag känner mig trygg i skolan" är tydligt positiva: 3,41 för gymnasieskolan och 3,67 för vuxenutbildningen på den fyrgradiga skalan. Resultatet motsvarar en förbättring i båda verksamheterna, i jämförelse med 2017, men eftersom Kunskapsförbundet inte kan nöja sig med annat än att *alla* elever känner sig trygga i våra skolor måste området fortsätta uppmärksammas i det dagliga trygghets- och utvecklingsarbetet. Ingen ska behöva känna sig otrygg eller rädd i våra skolor.

Inga större skillnader eller mönster i hur män och kvinnor upplever sin utbildning och undervisning har upptäckts på vuxenutbildningen. Inte heller i gymnasieutbildningen återfinns några markanta skillnader mellan män och kvinnors upplevelser, men en viss tendens att kvinnorna på Kunskapsförbundets gymnasieutbildningar är mindre nöjda med studieron och möjligheten till extra stöd än männen är dock synlig.

För Kunskapsförbundet är varje elevs uppfattning om sin utbildning lika viktig. Vi arbetar därför med att möjliggöra för alla att genomföra Elevenkäten så självständigt som möjligt. Sedan tidigare har vi sett till att enkäten går att läsa och besvara på fler språk än svenska och i år har vi, med god hjälp av berörda lärare, förbättrat enkäten för elever på Gymnasiesärskolan och Särskild utbildning för vuxna. Enkäten har förenklats, försetts med bildstöd och gjorts jämförbar med originalenkäten. Resultatet från bildstödsenkäten visar överensstämmelse med den för gymnasie- och vuxenutbildningen i stort, men eleverna på Gymnasiesärskolan och Särskild utbildning för vuxna uttrycker sig totalt sett ännu mer positivt, än övriga elever i Kunskapsförbundet, om sin utbildning och undervisning.

Alla våra elever har en lagstadgad och självklar rätt till ett tryggt och lugnt klimat i skolan. Då trygghet och studiero dessutom är avgörande faktorer för elevens möjligheter till ett gott lärande kommer Kunskapsförbundet alltid att ägna särskild uppmärksamhet åt elevernas utsagor om trygghet och trivsel. På förbundsövergripande nivå går det inte att dra andra slutsatser av elevenkätresultaten 2018 än att Kunskapsförbundet lyckas bra med att skapa trygga och trivsamma miljöer som gynnar elevernas lärande. De flesta eleverna är

nöjda med sin skola, med personalen och med de övriga förutsättningar för skolframgång som bjuds. På verksamhets- och enhetsnivå blir resultaten mer nyanserade och givetvis finns det i varje lokalt utvecklingsarbete uppsatta mål för ökad trivsel, trygghet, eller andra förutsättningar för lärande, som Elevenkäten och kompletterande lokala uppföljningar indikerat utvecklingsbehov för.

Kunskapsresultat

Positiva signaler i elevernas kunskapsresultat men mycket arbete återstår

Sedan Kunskapsförbundets bildande 2013 har vi vetat att alla våra elever inte når alla sina utbildningsmål. Vi har också varit medvetna om att eleverna lyckas olika bra i olika klassrum och på olika utbildningar inom Kunskapsförbundet, trots att det är vår uppgift att kompensera för de olika förutsättningar eleverna har, så att alla, oavsett utmaning, når målen. Resultaten är sammantaget bättre än tidigare år men sett till läroplanernas målområde *kunskapsresultat* ser utmaningen, i sammanfattning, ut så här:

Gymnasieskolan

Eleverna på gymnasieskolans högskoleförberedande program lyckas bättre än de elever som går ett yrkesförberedande program, sett till genomsnittlig betygspoäng. Spannet går från 11,3 och 17,0 av maximalt 20, mellan det program som ligger lägst respektive högst. Männen lyckas inte lika bra som kvinnorna. Den genomsnittliga poängen för alla elever är 13,6 vilket den varit de senaste tre åren. Siffran har tidigare år motsvarat det riksgenomsnitt som Skolverket räknar fram och presenterar runt jul varje år. För elever på yrkesförberedande program är den genomsnittliga betygspoängen 12,5 och på högskoleförberedande program 14,2. Möjligen går det att över tid utläsa en svagt positiv trend för yrkesprogrammen medan de högskoleförberedande programmen genomgående uppvisat en stabil högre nivå. Vi väljer att se resultatutvecklingen som en indikation på förbättrad likvärdighet mellan programtyperna.

I snitt hade 2018 års avgångselever 1,4 underkända kursbetyg per elev. Det var, till skillnad från tidigare år, ingen eller mycket liten skillnad mellan elever på yrkes- och högskoleförberedande program eller mellan män och kvinnor. Skillnaden mellan de enskilda programmen är dock att betrakta

som för stor. Spannet går mellan 0,1 och 2,8 och trots att likvärdigheten klart förbättrats över åren finns det utrymme för ett bättre kompensatoriskt arbete i detta avseende.

Allt fler gymnasieelever lämnar

Kunskapsförbundet med ett examensbevis. I år tog 83,9 procent av eleverna examen vilket är den högsta siffran sedan

Kunskapsförbundet bildades. För första gången var det fler män än kvinnor som fick ett examensbevis. Det beror inte på att kvinnorna försämrat sina resultat, tvärtom, utan på att männen gått kraftigt framåt. Medan examensandelarna på de högskoleförberedande programmen haft en något negativ utveckling, som dock tycks stabiliseras, över åren (från 88,7 procent 2014 till 84,5 i år) har yrkesprogrammen tagit ett tydligt kliv uppåt (från 75,9 till 82,9) och likvärdigheten mellan programtyperna har avsevärt förbättrats. Trots den positiva utvecklingen har vi fortfarande en bit kvar till rikets genomsnittsnivå, som legat runt 90% de senaste åren, och ökade examensandelar fortsätter att vara ett utvecklingsområde i förbundet. Skillnaderna mellan de enskilda programmen är fortfarande för stora och spänner i år mellan 57,1% och 100,0%. Visserligen är den ursprungliga polariseringen mellan programtyperna på väg bort och likvärdigheten totalt sett förbättrad men några program, till exempel Vård och omsorg och Fordon och transport, förtjänar fortsatt mycket uppmärksamhet i utvecklingsarbetet. Program som Ekonomi- och Samhällsvetenskapsprogrammen på Magnus Åberg, som avsevärt försämrat sina examensandelar från tidigare år, och Gymnasielärling, som för första gången hade avgångselever 2018, har också fångat vårt intresse.

Introduktionsprogrammen

På introduktionsprogrammen mäts andelen lägst godkända betyg för eleverna varje år, oavsett årskurs, ämnen och inriktning, från huvudmannanivån. Jämförelsen mellan skolorna säger inte så mycket eftersom det finns olika introduktionsprogram, med olika elevmålgrupper, på olika skolor. Magnus Åberg har till exempel enbart Språkinträdning och Nils Ericson framför allt Individuellt alternativ. Det finns tydliga skillnader mellan andelarna lägst godkända betyg på de olika skolornas

introduktionsprogram. Högst andel godkända kurser har eleverna på Magnus Åberg och man kan se en positiv trend över åren, därefter kommer Birger Sjöberg med stabila resultat under Kunskapsförbundstiden och lägst ligger Nils Ericson som hade en tydlig sänkning i andelar godkända betyg läsåret 2016/2017 men som i år rört sig i positiv riktning igen. Kvinnor lyckas bättre än män på Birger Sjöbergs och Magnus Åbergs introduktionsprogram, medan omvänt förhållande råder på Nils Ericssons. Störst skillnad, med nästan 10 procentenheter, är det på Birger Sjöberg.

Målet med studier på ett introduktionsprogram är oftast att eleven ska bli behörig för ett nationellt program, eller bli förberedd för en annan utbildning eller ett arbete, så fort som det är möjligt för den eleven. Det gör att genomströmningstiden för introduktionsprogrammen blir intressant att följa. Måttet för genomströmningstiden visar hur länge en elev i genomsnitt var elev på programmet. På Birger Sjöberg spenderar en elev i snitt 52,3 veckor på ett introduktionsprogram, på Magnus Åberg 56,1 veckor och på Nils Ericson 57,4 veckor. Siffrorna är ett snitt för hela den tid som Kunskapsförbundet varit huvudman för skolorna.

Gymnasiesärskolan

Eleverna på gymnasiesärskolans nationella program, 54 till antalet under 2017/2018, har tillsammans uppnått en genomsnittlig betygspoäng på 14,0. Det är något högre än snittet i gymnasieskolan. Förra året syntes en tydlig höjning av resultaten (till 15,4) vilken eventuellt kan härledas till att det var första gången som de nya betygen med skala från E till A sattes fullt ut. Det skulle kunna avspeglade en osäkerhet i bedömningspraktiken.

Under läsåret 2017/2018 var det sex elever från gymnasiesärskolans nationella program som tog examen efter att ha avslutat det fjärde året av utbildningen.

Då det knappt finns någon nationell jämförande statistik för Gymnasiesärskolan eller Introduktionsprogrammen och Kunskapsförbundet heller ännu inte helt hittat formerna för den egna uppföljningen, är det svårt att tvärsäkert uttala sig om kvaliteten på utbildningarna i förhållande till de kunskapsresultat som här presenterats.

Jämförelser mellan skolhusen indikerar dock att Kunskapsförbundet måste fortsätta att arbeta aktivt för ökad likvärdighet, till exempel inom områden som stöd, bedömning, normer, förväntningar och individuell studieplanering, så att elever, oavsett introduktionsutbildning, skolhus eller kön ges likvärdiga möjligheter att nå de studieresultat som var och en behöver för sin fortsatta studie- eller yrkesbana.

Vuxenutbildningen

Grundläggande och gymnasiala kurser

Vuxenutbildningarnas elevsammansättningar och omfattning skiftar i takt med samhällsutvecklingen och arbetsmarknadsbehoven. Stora och snabba variationer i elevvolym och elevresultat kan bli en konsekvens därav. Det, och det faktum att kunskapsresultat från vuxenutbildningen först nu börjat synliggöras från statligt håll, gör att det fortfarande är svårt att få fram meningsfulla resultatjämförelser som blir användbara i vårt systematiska förbättringsarbete. Variationer mellan utbildningar, grupper och över tid vad gäller kursbetyg, genomströmningstid och uppföljande statistik över elevernas sysselsättning efter avslutat utbildning är exempel på statistik som Kunskapsförbundet försöker erövra.

I Kunskapsförbundets vuxenutbildning betygsattes 576 elever i någon kurs på grundläggande nivå under våren 2018. Det var 46 fler än under hösten 2017. Under samma tidsperiod fick 792 vuxna elever betyg i en gymnasial kurs och det var 90 färre än hösten 2017. Vid närmare studier av betygsfördelningen på grundläggande kurser är det svårt att urskilja någon tydlig trend, bortsett från att betyget E är det absolut vanligaste år efter år. Glädjande nog är något fler godkända betyg satta våren 2018 än hösten 2017. 83,3% av alla kursbetyg under våren 2018 var godkända. Kvinnorna lyckas i högre utsträckning än männen nå godkända betyg (2,5 procentenheters skillnad) och eleverna på Vänerparken lyckas bättre än på Nils Ericson (5,5 procentenheters skillnad).

Skolhusvariationen finns mellan studieformerna också. Bland eleverna som läser gymnasiala kurser når en mindre andel godkända betyg (78,4 %), jämfört med dem som läser på grundläggande nivå. Det är omvända förhållanden mot förra året. För

eleverna i Vänerparken är andelen lägst godkända kursbetyg på gymnasial nivå 80,0% (89,4% våren 2017) medan andelen var 76,7% på Nils Ericson (76,0% våren 2017). Skillnaden mellan skolhusen är fortfarande tydlig även om den minskat betydligt senaste året (från 13,4 till 3,3 procentenheter). Den grupp som lyckas bäst är eleverna som läser sammanhållna yrkesutbildningar och lärlingsutbildningar. Det är en trend över åren.

Kvinnorna lyckas totalt sett bättre än männen i de gymnasiala kurserna också. Andelen lägst godkända kurser är 4,4 procentenheter högre för de kvinnliga eleverna, men skillnaden mellan gruppernas resultat har minskat med flera procentenheter i jämförelse med våren 2017. Fler höga betyg sätts i de gymnasiala kurserna än på de grundläggande vilket har varit fallet ända sedan Kunskapsförbundets start. Trenden för de gymnasiala kurserna verkar dock vara att fler E- och F-betyg och färre A- och B-betyg sätts.

Svenska för invandrare

För en nyanländ elev som studerar på utbildningen i Svenska för invandrare (sfi), är det viktigt att målen för utbildningen nås så snabbt som möjligt, det vill säga att kunskaperna i svenska språket blir tillräckligt bra för fortsatta studier eller ett kliv ut på arbetsmarknaden. Att komma i arbete och dagligen vistas på en arbetsplats, där svenska är arbetsspråket, är en av de smidigaste vägarna till en känsla av sammanhang, och självförsörjning, i det svenska samhället, och därför ofta ett tydligt mål för eleverna på sfi. Dessutom är en arbetsplats en bra plattform för att fortsätta utveckla sitt nya språk. Samhällsvinsten i att göra sträckan från elev på sfi till svensktalande arbetstagare så kort som möjligt är uppenbar. Sverige har arbetskraftsbrist inom flera stora sektorer och svensktalande får jobb i större utsträckning än de med bristfälliga kunskaper i svenska. Dessutom är ohälsotalen lägre bland de som har sysselsättning, än bland övriga (Erik Nilsson, statssekreterare. Muntlig kommunikation den 13 oktober 2017). Måttet för genomströmningshastighet i utbildningen i Svenska för invandrare är således centralt inom sfi medan måttet betygsresultat, utöver godkänd nivå, inte är ett lika intressant mått som inom vuxenutbildningens övriga utbildningar. Detta beror på att sfi-betygen inte meriterar för fortsatta studier.

Under våren 2018 varierade studietiden för de olika sfi-kurserna i snitt mellan 16,3 och 58,8 veckor. Skillnaden mellan längst och kortast genomförandetid är nästan exakt likadan som våren 2017 men både kortast och längst kurs har minskat tiden för genomförande våren 2018. Vissa kurser har visat sig vara svårare, och därmed ta längre tid, än andra för eleverna. Det gäller till exempel kurser med högre krav på skriftlig framställning, som kurs 1B. Det är naturligt att genomsnittet är olika eftersom kunskapskraven är olika för de olika kurserna, men det är intressant att följa måttet över åren för att bevaka att utbildningen blir effektivare utan att för den skull tappa i kvalitet.

Genomströmningstiden har över åren generellt ökat i Vänerparken och varierat på Nils Ericson, men nu verkar Nils Ericson ha stabiliserat sig. Kurserna 1A, 1B, 2C, 3C och 3D verkar alla vara i någon form av uppåtgående trend där genomströmningstiderna ökar, men bara på Vänerparken. Kursen med störst skillnad mellan skolhusen under våren 2018 är kurs 1B där det skiljer 27,7 veckor. Det är mycket mer än under hösten 2017 då skillnaden var 6,2 veckor. Den kurs där skolhusen är närmast varandra under våren 2018 är 1D där skillnaden endast är 1,2 veckor, en förbättring från höstens siffra på 2,5 veckor.

Det kan ibland vara stora skillnader mellan genomströmningstiden för männen och kvinnorna på sfi-kurserna. För Nils Ericson är skillnaderna ganska små våren 2018 och varierar mellan 0,1 och 5,4 veckor mellan kurserna. Kvinnorna hade längre tider i fyra av sex fall under våren 2018 och männen i de resterande två, varav ett fall hade skillnaden 0,1 vecka. Överlag är det ingen av grupperna som dominerar åt något håll. För Vänerparken är skillnaderna mycket större våren 2018 och går från 0,7 till 20,7 veckor. I fem av åtta fall hade kvinnorna de längsta tiderna under våren 2018. Överlag har männen i Vänerparken lite kortare genomströmningstider i jämförelse med kvinnorna men detta varierar mellan terminer och kurser.

För sfi finns det nationella prov för tre olika kurser. Resultaten från proven används i utvecklingsarbetet för att hitta generella undervisningsområden att förbättra. Det framkommer att "skriftlig produktion" är det område som är mest problematiskt för

eleverna i alla kurser i båda skolhusen. "Läsförståelse" är det kunskapsområden som eleverna lyckas bäst med på båda skolorna.

Särskild utbildning för vuxna

Under hösten 2017 och våren 2018 betygssattes totalt 11 kurser på Särskild utbildning för vuxna, samtliga på grundläggande nivå. Kurserna som betygssattes var: Hem- och konsumentkunskap: delkurs 1, Geografi: kartan, Natur och miljö: de fyra räknesätten, Engelska, Matematik: vardagsmatte och Samhällskunskap 1: demokratier/partier/lagar. Av de 11 betygen var fem stycken (45,5%) betygssatta med ett A, två stycken (18,2%) med ett C och fyra stycken (36,4%) med ett E. Betyget F används inte på gymnasie-särskolans kurser.

Totalt 14 intyg utfärdades för kurser på träningskolan. Ett intyg kan liknas vid ett kvitto på att eleven har läst en kurs, en funktion som annars fylls av ett betyg. Skillnaden är att ett intyg saknar graderingsmöjligheten som ett betyg innehar. Under läsåret 2017/2018 fick eleverna intyg i delkurser inom ämnena Natur och miljö samt Språk och kommunikation.

Yrkeshögskolan

Under höstterminen 2017 och vårterminen 2018 tog 104 studerande examen från fem olika utbildningar: Underhållstekniker, Specialistutbildad undersköterska akut-sjukvård, Medicinsk sekreterare, Integrationspedagog och Filmarbetare. Detta kan jämföras med hösten 2016 då inga YH-studerande examinerades och med våren 2017 då 24 studerande tog examen från en utbildning, Medicinsk sekreterare. De studerande på Kunskapsförbundets yrkeshögskola tar examen från sina utbildningar i högre grad än genomsnittet för riket och även för varje individuell bransch. På nästintill alla utbildningar har minst 90% av eleverna tagit examen. Eleverna är även i stor utsträckning i arbete vid uppföljningen efter sex månader, majoriteten inom utbildningens område. YH har över åren visat sig vara en snabb och säker väg till arbete för många av Kunskapsförbundets yrkeshögskole-studerande.

Resultat i förhållande till mål och förutsättningar

Vi går inte bara runt, utan också framåt

Kunskapsförbundet har under 2018 fortsatt att närma sig sina övergripande mål inom området kvalitet. Den stora merparten av eleverna anser att utbildningen är bra, trivsamt och tryggt och de allra flesta når också kunskapsmässigt sett lägst godkända resultat. Kunskapsförbundet har under sina sex år utvecklats till en organisation med goda förutsättningar för eleverna att nå målen för utbildningen, och förbundet arbetar systematiskt och på flera ansvarsnivåer simultant med att följa upp och utveckla undervisningen och utbildningen. Allt bättre lyckas Kunskapsförbundet säkra att samtliga ledarskapsled i Kunskapsförbundet, tillsammans med lärare och övrig personal, behåller och utvecklar fokus på "ensuring the school runs somewhere" istället för enbart på "ensuring the school runs smoothly" (Southworth, 2005, i Davis: *The Essentials of School Leadership*). Under Kunskapsförbundets uppbyggnadsår, med så väl organisatoriska som kulturella och ekonomiska utmaningar, fanns ständigt en risk att välja fel spår, gå vilse i detaljerna och tappa bort det centrala syftet med Kunskapsförbundet- det att varje elev ska få förutsättning att bli så mycket som hon kan, och utrustas med framtidslust och kunskap, så att hon kan bidra till vårt globala, hållbara och demokratiska samhälle.

Först när vi ändrar något i praktiken kan elevernas lärande förbättras

Kunskapsförbundet har under 2018 fortsatt ha ett tydligt fokus på utveckling, och elevers lärande står i centrum för utvecklingsarbetet oavsett om det är direktionen, rektorerna eller lärarna som sammanträder. Kopplingen mellan graden av måluppfyllelse och direkta och välmotiverade förändringar i var och ens praktik (styrning, ledning eller undervisning) har stärkts: "Det är först när vi verkligen ändrar något i praktiken som det kan ha effekt på elevers lärande och utveckling" är en mening som upprepats många gånger under 2018. I direktionen har Skolinspektionens rapport om kommuners styrning av gymnasieskolan ("Kommuners styrning av gymnasieskolan- Ger kommunerna alla elever möjlighet att nå målen?" 2018) använts som underlag för nytt lärande och bland annat lett till att förbundets övergripande målformuleringar nyanserats. Från och med

2019 kommer det att uttryckas explicit att utbildningar och grupper av elever med ett kompensatoriskt behov löpande ska identifieras och förbättringsinsatser aktivt styras mot dessa. Under 2019 kommer Kunskapsförbundet därför att lägga ytterligare vikt vid insatser som syftar till att förbättra kunskapsresultaten på flera av yrkesprogrammen och för elever med andra modersmål än svenska.

Rektorsorganisationen i Kunskapsförbundet har stöpts om något under 2018 av den enda anledningen att rektorerna ska få ett mer renodlat uppdrag i att förbättra elevernas lärande och utveckling. Rektors främsta fokus ska vara att följa elevernas väg mot målen och snabbt kunna reagera när någon elev inte följer planen. För att klara av att vara så mycket i utvecklingsorganisationen och ha en holistisk syn på sin skola har rektorerna stöd av andra ledare, i ett distribuerat ledarskap. Det består av biträdande rektorer, förstelärare, arbetslagsledare och andra nyckelfigurer både i drifts- och utvecklingsorganisationen.

Förbundet har under 2018 fortsatt hålla fast i utvecklingsstrategier som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet vilket ett uthålligt, regelbundet och mångfacetterat kollegialt lärande för olika yrkeskategorier i förbundet, inte minst alla lärare, är ett exempel på. Många medarbetare har under 2018 påbörjat eller fullföljt akademiska kompetensutvecklingar i syfte att utveckla metoder, på vetenskaplig grund, för utvecklingsarbetet. Det har till exempel handlat om aktionsforskning, pedagogiskt ledarskap för rektorer och forskningscirklar för lärare, både på universiteten och på hemmaplan.

Vi måste bli ännu bättre

Samtidigt som vi gläds åt utvecklingen och de framgångar för elever som kommit med den är vi medvetna om att vi ännu inte nått målen som vi och staten satt upp för våra elever. Alla elever når ännu inte alla sina utbildningsmål. Eleverna lyckas dessutom olika bra på olika utbildningar inom Kunskapsförbundet, trots att det är vår uppgift att kompensera för de olika och över tid skiftande förutsättningar eleverna har, så att alla oavsett utmaning, når utbildningens mål. På sina håll är kunskapsresultaten fortfarande för låga och kvaliteten för varierande både inom och

mellan Kunskapsförbundets skolor. Allt mer och bättre lyckas vi dock ringa in utvecklingsområden och utan onödig tidsspillan sätta igång åtgärdande arbete. Kunskapsförbundet har en styrka i sina relativt korta och allt tightare beslutsvägar liksom i möjligheten till snabba omställningar.

Utvecklingsarbetet "flyger"

Förutsättningarna för att vi ska lyckas med vårt planerade utvecklingsarbete, och i allt högre grad och omfattning nå de uppsatta målen för våra elever, bedöms som goda. Vi har relevant kompetens och kunskap i organisationen och goda och levande relationer med externa samverkansaktörer som vi beror av, som högskolor, myndigheter, våra medlemskommuner och andra skolhuvudmän. Vi har kommit långt i planeringen, ansvarsfördelningen och genomförandet av nödvändiga utvecklingsarbeten och det råder enighet, men med spänstiga ifrågasättanden emellanåt, om utvecklingsprocessernas angelägenhetsgrad och genomförandeplan. Det systematiska kvalitetsarbetet fungerar bättre och bättre på alla ansvarsnivåer och 2018 blev året som vi i mycket högre grad än tidigare genomförde konkreta och väl underbyggda "förbättringsaktioner" på alla ansvarsnivåer: i det politiska rummet såväl som i klassrummet.

Ett vetenskapliga förhållningssätt genomsyrar i allt högre grad våra utvecklingsarbeten och frågorna "hur vet du det?" och "varför ska vi göra så?" har kommit att bli naturliga och centrala när elevers resultat analyseras och beslut om förbättringsaktioner ska tas. Allt fler vågar och orkar ifrågasätta såväl sina egna som andras förgivettaganden om undervisningens och utbildningens utformning. Det är sundhetstecken i ett kvalitetsarbete. Elevbehovsstyrda utgångspunkter, koncentration på inre förändring och det vi själva kan påverka, framför sådant vi tycker andra ska göra, samt tillit och förståelse för att vi på olika systemnivåer i förbundet har olika roller och ansvarsområden i utvecklingsarbetet är andra. Vårt kvalitetsarbete blir allt mer autonomt men ändå kollektivt; allt mer modigt men ändå professionellt.

*Vi går framåt, men skolan är större än
Kunskapsförbundet*

Givet att Kunskapsförbundet skapar sig fortsatta möjligheter att systematiskt och uthålligt arbeta vidare i ovan beskrivna anda är det troligt att resultaten successivt, över tid, kommer att fortsätta utvecklas mot den måluppfyllelse vi önskar. Vi vet att det vi själva gör, eller avstår från att göra, har stor effekt på elevernas resultat, men vi är trots allt inget eget universum som inte beror av andra relaterade system. Vår förmåga att beskriva för omvärlden hur våra behov av resurser varierar med förändringar i densamma kommer att vara grundläggande för våra förutsättningar att i ännu högre grad bli en

drömfabrik för alla som kliver över tröskeln till någon av våra verksamheter. Vi är visserligen på god väg men vi är fortfarande en drömfabrik "in the making". Det gör att vi alla, renodlade kunskapsförbundare såväl som externa supportrar, tillsammans måste fortsätta vår nyfikna utvecklingsresa och ta reda på hur vi, oavsett om vi har vår dagliga praktik i undervisningen, stödorganisationen, ledningen, styrningen eller som mottagare av utbildade framtidsskapare, ständigt kan bidra till att nästa fabriksbyggsten läggs på rätt plats i rätt tid. Skolan är allas vår gemensamma angelägenhet och vår framtida friska planets största hopp.

II. EN ATTRAKTIV UTBILDNINGSAKTÖR

Kunskapsförbundet ska bygga ett starkt varumärke och vara det självklara valet för gymnasie- och vuxenutbildning i Trollhättan och Vänersborg.

Att vara en attraktiv utbildningsaktör innebär mer än att locka elever till våra gymnasieutbildningar. Det handlar också om att erbjuda alternativ för ett livslångt lärande inom vuxenutbildningen. Likaså handlar det om att vara en attraktiv arbetsgivare för att säkerställa framtida kompetensförsörjning och att vara en intressant samarbetsaktör för till exempel branscher, universitet och högskolor.

Under 2018 fortsatte Kunskapsförbundet att aktivt arbeta för att fler elever väljer våra gymnasieutbildningar. Särskilt fokus låg också på att stärka arbetsgivarvarumärket för att behålla personal och attrahera nya medarbetare i en mycket konkurrensutsatt bransch.

Hur vet vi att vi är på väg att lyckas?

Svaren på de här frågeställningarna ger oss en bild av hur attraktiv Kunskapsförbundet är som utbildningsaktör:

- andelen elever som efter genomförd utbildning är nöjda och rekommenderar den

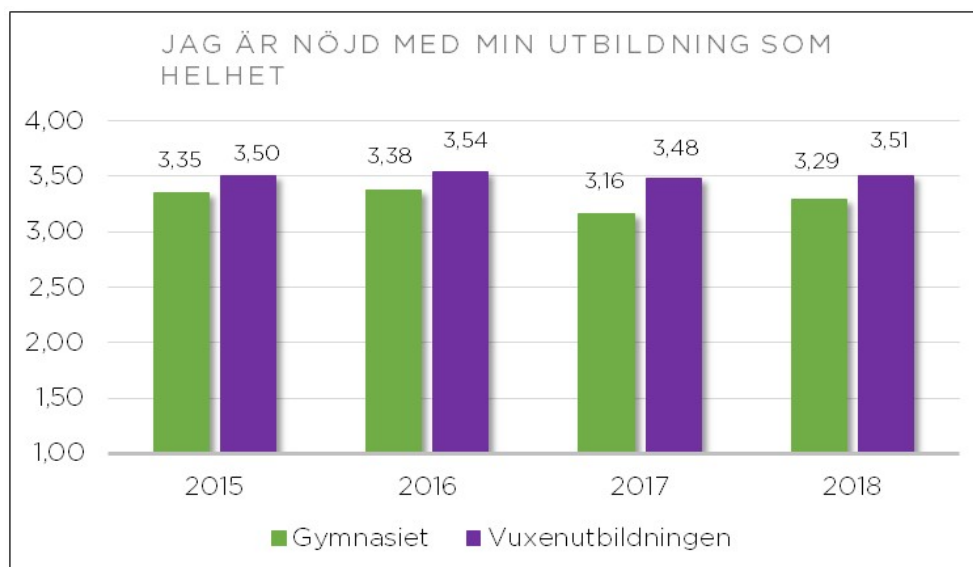
- andelen elever som tycker att studierna får avsedd verkan, det vill säga leder till arbete eller vidareutbildning
- andelen förstahandssökande till Kunskapsförbundet gymnasieutbildningar
- antalet sökanden från andra kommuner än Trollhättans stad och Vänersborgs kommun
- andelen anställda som är nöjda med Kunskapsförbundet som arbetsgivare
- intresset för våra lediga tjänster
- vilka bilder har branscher och samarbetsaktörer av Kunskapsförbundet
- vilka bilder har medlemskommunernas invånare av Kunskapsförbundet

Resultat

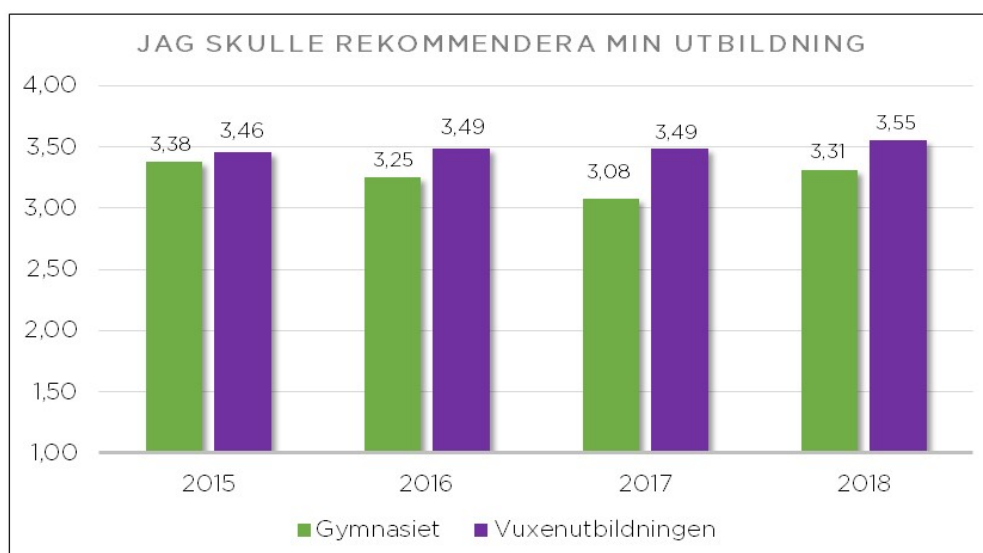
Nöjda elever

Årets elevenkät visar att en klar majoritet av eleverna är nöjda med sin utbildning, att de kan rekommendera den och att den känns relevant för det som de vill göra i framtiden.

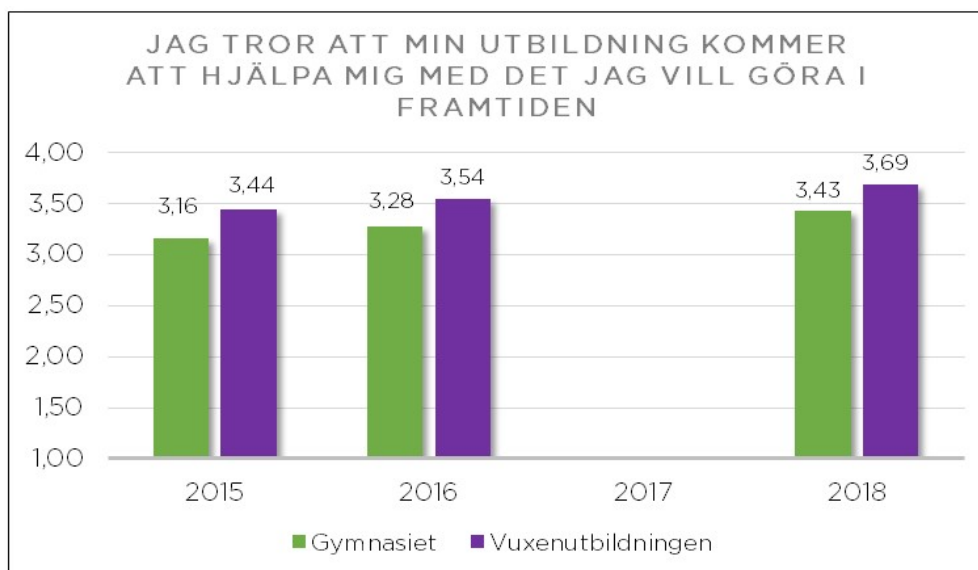
Det är goda resultat som har blivit bättre än föregående år. Liksom tidigare år upplever eleverna på vuxenutbildningen en något större nöjdhet än eleverna på gymnasiet.

Resultat från Kunskapsförbundets elevenkät 2018. Skala 1-4.

Resultat från Kunskapsförbundets elevenkät 2018. Skala 1-4.

Resultat från Kunskapsförbundets elevenkät 2018. Skala 1-4. Frågan ställdes inte i enkäten 2017, därav inget resultat.

Intresset för gymnasieutbildningarna

Utav elever folkbokförda i Trollhättan och Vänersborg valde 63 procent någon av Kunskapsförbundets utbildningar i första hand. Måttet baseras på siffror från den slutgiltiga antagningen i juli 2018 och visar en minskning mot föregående år då jämförbar siffra var 68 procent (september 2017).

I vår analys av dessa resultat ser vi att fler elever valt fristående skolor under 2018. Det är främst fristående gymnasieskolor som erbjuder de högskoleförberedande programmen som har tagit fler marknadsandelar. Ett mer noggrant analysarbete av söksiffrorna och vad som ligger bakom förändringen mot tidigare år, har påbörjats.

Intresset för yrkeshögskolan (YH)

Vi har under 2018 fått starta fler YH-utbildningar och vi har fler yrkeshögskoleelever än vi haft någonsin tidigare. Fler studeranden innebär en större antagning och antalet sökanden till våra utbildningar kan ge oss en fingervisning om attraktiviteten för våra YH-utbildningar. Våren 2018 hanterade Kunskapsförbundet drygt 1300 ansökningar till 200 nya platser, vilket kan jämföras med ca 500 ansökningar till 120 nya platser under 2017.

Ungefär hälften av ansökningarna till Yrkeshögskolan kommer från personer

bosatta i Vänersborgs och Trollhättans kommuner och hälften kommer från andra kommuner, främst i västra Sverige men också i andra delar av landet.

Elever från andra kommuner

Utav förstahandsansökningarna till gymnasiet inför hösten 2018 kom 85 elever från andra kommuner än Vänersborg och Trollhättan. Det motsvarar en procentsiffra på cirka 11 procent av de sökande. Eleverna kom främst från grannkommunerna Mellerud och Lilla Edet.

Medarbetarenkäten

Under våren 2018 genomfördes en medarbetarenkät. Enkäten gick ut till alla anställda i förbundet och vi fick totalt in 599 svar, vilket är ett gott underlag.

Resultatet visar på ökningarna inom de flesta påståenden tex, hur medarbetarna ser på framtiden inom förbundet och hur man ser på Kunskapsförbundet som arbetsgivare. Sammanfattningen av fritextsvaren vittnar om att väldigt många medarbetare uppskattar varandra och sina elever.

Är det intressant att söka jobb hos oss?

Under hela året sker rekryteringar till olika typer av tjänster inom Kunskapsförbundet. Rekryteringsbehovet ökar under våren, då organisationen inför ett nytt läsår planeras, vilket också är den period då rörligheten är som störst på lärares arbetsmarknad. Under

2018 har Kunskapsförbundet annonserat 123 tjänster, varav 113 på heltid. Av dessa 123 vakanser är 64 lärartjänster och 13 är chefstjänster.

Intresset för att söka våra tjänster är ett mått på hur attraktiva vi är som arbetsgivare och under 2018 har marknadsföringen av våra lediga tjänster främst gjorts i olika sociala medier med hjälp av målgruppsriktade annonser. En sammanställning av statistiken visar att de annonserade tjänsterna under perioden gav i snitt 19 sökande per annons, vilket är fler än föregående år. Fördelningen mellan kategorierna visar inte oväntat att vakanserna på övriga personalgrupper (som t.ex. administrativa tjänster, bibliotek och strategiska tjänster) genererade högst genomsnittlig sökfrekvens med 43 per

annons. Ansökningarna till chefstjänsterna genererar ett medelvärde på 13 per annons, medan lärarvakanserna gav ett genomsnittligt urval på 20 kandidater per tjänst under perioden, vilket är betydligt fler än föregående år. Dessa nyckeltal är nya för Kunskapsförbundet och därför har vi inga jämförbara siffror att ställa dessa resultat mot än, men ju bättre urval som rekryterande chef har att arbeta med, desto större sannolikhet att vi lyckas bemanna vår organisation med rätt personer på rätt plats, vilket i förlängningen ger effekt både på kvalitet, attraktivitet och effektivitet. Därför är arbetet med vårt arbetsgivarvarumärke ett fortsatt prioriterat utvecklingsområde, för att Kunskapsförbundet ska bli det självklara valet för kandidater i alla kategorier.

III. EN EFFEKTIV ORGANISATION

Kunskapsförbundets resurser ska användas så effektivt som möjligt för att bidra till att fylla förbundets syfte och nå det övergripande målet att alla elever ska nå alla mål

Resurserna ska fördelas och prioriteras för att tillgodose verksamheternas behov och önskemål. Målet är inte att skapa vinst utan att tillgängliga resurser ska användas så kostnadseffektivt och ändamålsenligt som möjligt i enlighet med gällande lagar och regler för att nå förbundets mål.

Förbundet arbetar också för att säkerställa en långsiktig stabil ekonomi. Strävan är att ha ett positivt resultat som kan hjälpa till att finansiera investeringar. Under 2018 kommer Kunskapsförbundet att fortsätta fokusera på ekonomin och ha ett särskilt fokus läggs på att utveckla resursfördelningen inom gymnasiet och språkinstruktionen på gymnasiet.

Hur vet vi att vi är på väg att lyckas?

Genom kartläggning av dessa områden ges en bild av hur resurserna används och hur väl vi når en långsiktig stabil ekonomi:

- lokalanvändning
- personalförsörjning
- andelen lärare som har lärarexamen och som undervisar inom sina behörigheter
- elevers genomströmning
- integration
- digitalisering
- intäkterna ska minst uppgå till kostnaderna och samtliga verksamheter ska hålla budget
- investeringar ska finansieras med egna medel

Resultat

Kunskapsförbundet har under lång tid arbetat för att få mer flexibla och attraktiva lokaler. Nu har två av förbundets tre gymnasieskolor byggts om. Under 2016 slutfördes ombyggnationerna av Birger Sjöberggymnasiet och Nils Ericsonsgymnasiet. Ombyggnationerna har lett till att antalet kvadratmeter per elev minskat, men det ger bara viss ekonomisk effekt eftersom Kunskapsförbundet får en högre hyreskostnad för de ombyggda lokalerna.

Det är effektivt att ha rätt kompetens på rätt position i en organisation. Majoriteten av de anställda i Kunskapsförbundet är lärare. Vi använder därför andelen legitimerade lärare som indikator för att mäta vår effektivitet i det här avseendet. Det finns en viss risk inom vissa grupper av lärare, där det råder särskilt stor kompetensbrist, att vi tvingas anställa obehöriga lärare på visstidsanställningar. Detta kan, i det korta perspektivet, sänka andelen legitimerade lärare i förbundet något, men målsättningen är så klart att hitta behöriga lärare och permanenta tjänsterna även inom dessa ämnesområden.

Under 2018 har en ny enhet, IT & digitalisering, skapats för att hitta effektiva lösningar inom digitaliseringsområdet. Enheten har under året främst arbetat med infrastrukturella funktioner som saknades i förbundet. Grunden för att kunna jobba strukturerat med digitalisering är att man har koll på infrastruktur, support och drift.

NYCKELTAL

Mått	2014	2015	2016	2017	2018
Antal kvadratmeter/elev, gymnasiet	29	28	20	20	21
Antal kvadratmeter/elev, vuxenutbildningen	5	5	5	5	5
Lokalkostnad/elev, kr, gymnasiet	22 798	21 602	20 886	19 337	19 958
Lokalkostnad/elev, kr, vuxenutbildningen	4 882	5 297	5 380	4 858	5 108
Antal lärare/100 elever, gymnasiet	9,7	8,9	8,5	8,7	8,9
Undervisningskostnad/elev, kr, gymnasiet	53 519	50 953	51 160	52 870	-
Undervisningskostnad/elev, kr, vuxenutbildningen	27 250	29 150	25 529	23 756	-
Andel lärare med lärarlegitimation, tillsvidareanställda	-	66 %	69 %	72 %	72 %

I måtten "antal lärare per 100 elever" och "undervisningskostnad per elev" ingår förutom gymnasiet även de mer personaltäta verksamheterna gymnasiesärskolan och introduktionsprogrammen. Antal lärare per 100 elever tas fram i oktober varje år. Förbundet har ett nytt ekonomisystem och det har varit en del problem i uppstarten som lett till att det inte går att beräkna undervisningskostnaden för 2018.

FINANSIELLA MÅL

Intäkterna ska minst uppgå till kostnaderna och samtliga verksamheter ska hålla budget

Kunskapsförbundets intäkter har under året varit högre än kostnaderna och förbundet har en budget i balans. Resultaträkning visar ett

överskott på 2 917 tkr. Det innebär att målet uppfyllts.

Investeringar ska finansieras med egna medel

Målet innebär att investeringarna ska finansieras genom resultatet och avskrivningar på tidigare inköpta investeringar.

Årets resultat på 2 917 tkr och avskrivningarna på 3 919 tkr uppgår tillsammans till 6 836 tkr. Den siffran är högre än årets investeringar på 5 087 tkr och det innebär att målet uppfyllts.

EKONOMISK ANALYS

Kunskapsförbundet är stolta över att för tredje året i rad redovisa ett positivt resultat och resultaträkningen visar ett överskott på 2 917 tkr. Överskottet motsvarar 0,4 % av den totala omsättningen.

Kunskapsförbundet hade under de första åren en tuff ekonomisk situation och för att komma till rätta med den på lång sikt har olika typer av förändringar initierats.

Direktionen har under flera år beslutat om förändringar i programutbudet och tio av gymnasiets nationella program finns nu enbart på en ort.

Två av våra gymnasieskolor, Birger Sjöbergsgymnasiet och Nils Ericsonsgymnasiet, har under de senaste åren byggts om för att få mer flexibla och attraktiva lokaler. Under hösten beslutade direktionen att Magnus Åbergsgymnasiet också ska renoveras.

Kunskapsförbundets verksamhet i Vänerparken har utökats markant under 2017/2018. Detta beror dels på utökningen av YH-utbildningarna och dels på att flera vuxenutbildningar har flyttat från Nils Ericsonskolan till Vänerparken. Lokalerna har renoverats och anpassats i syfte att skapa bra undervisningslokaler och goda arbetsplatser för elever och personal.

I delårsrapporten för augusti beräknades årets resultat till ett underskott på 1 895 tkr. Verksamheterna har under hösten varit återhållsamma och gjort kontinuerliga uppföljningar. Trots detta redovisar gymnasiet, vuxenutbildningen och stöd och service ett underskott.

Under hösten visade det sig att några poster har eller kommer att förändrats markant

jämfört med tidigare år. Detta påverkar även arbetet med nästa års budget.

➤ **Elever som väljer andra skolor än Kunskapsförbundet ökar**

Antalet elever som väljer andra skolor än Kunskapsförbundet har under hösten ökat jämfört med tidigare år och det fanns inte med i vårens prognoser som gjordes utifrån antagningen. Enligt de nya prognoserna beräknas kostnaderna de kommande åren öka markant.

➤ **Statsbidrag från Migrationsverket för nyanlända elever minskar**

Kunskapsförbundet har inte fått alla beslut från Migrationsverket som gäller våren 2018. Förbundet gör prognoser utifrån rektorernas uppskattningar om antal elever och tidigare ansökningar till Migrationsverket men det finns en stor osäkerhet i siffrorna. Bedömningen är att en stor del av intäkterna försvinner under 2019.

➤ **Antalet elever som går Sfi etablering blir färre**

Kunskapsförbundet får ersättning utifrån antalet elever som går på uppdragsutbildningen Sfi etablering. Under våren blev antalet elever färre jämfört med budget och under hösten blev minskningen större än förväntat. Minskningen förväntas förstått under 2019.

Arbetet med att anpassa verksamheten till de nya förutsättningarna under 2019 påbörjades i slutet av året.

DRIFTSREDOVISNING

FINANSIERING

Kunskapsförbundet verksamheter exklusive vuxenutbildningen finansieras till största delen genom bidrag från förbundsmedlemmarna vilket baseras på medlemskommunernas totala befolkning i åldern 16-18 år. Trollhättans stads andel, för 2018, var 59,5 % och Vänersborgs kommuns 40,5 %.

Den kommunala vuxenutbildningen som består av grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare, finansieras enligt särskilda uppdragsavtal som tecknas mellan förbundet och respektive förbundsmedlem.

Övriga intäkter är statsbidrag, interkommunal ersättning, hyresintäkter och försäljning.

FÖRDELNING AV FÖRBUNDSBIDRAG OCH UPPDRAGSERSÄTTNING PER VERKSAMHET

Verksamhet	Förbundsbidrag, tkr	Uppdragsersättning, tkr
Direktion	988	112
Förfogandeanslag/Oförutsett direktionen*	3 500	300
Övergripande kostnader och förbundskontor	26 767	4 553
Gymnasiet	261 979	
Stöd och service	144 666	12 580
Vuxenutbildning**		67 380
Utökning yrkesvux***		2 538
Totalt	437 900	87 463

*Direktionen har under året beslutat att utökat gymnasiets budget 1 000 tkr som tas av förfogandeanslaget.

** Uppdragsersättningen enligt avtal 2018 har utökats med 340 tkr jämför med Mål- och resursplan 2018 samt utökats med extra SFI-platser i Trollhättan med 1 720 kr.

***Uppdragsersättningen från Trollhättan och Vänersborg har under året utökats med 2 538 tkr jämför med Mål- och resursplan 2018.

VERKSAMHETERNA

Tkr	Budget 2018	Budget 2018	Bokförd nettokostnad december	Avvikelse mot budget	Bokförd kostnad i % av budget
Direktion	4 900	4 900	888	4 012	18%
Förbundskontor	31 320	31 320	25 024	6 296	80%
Gymnasiet	261 979	261 979	263 654	-1 675	101%
Vuxenutbildningen	69 918	69 918	71 424	-1 506	101%
Stöd och service	157 246	157 246	161 460	-4 214	102%
Summa	525 363	525 363	522 450	2 913	99%

FÖRBUNDSBIDRAG OCH UPPDRAGSERSÄTTNING

Tkr	Budget 2018	Bokfört 2018	Avvikelse mot periodiserad budget	Bokfört 2017
Intäkter				
Förbundsbidrag	437 900	437 904	4	424 992
Uppdragsersättning	87 463	87 463	0	80 845
Summa intäkter	525 363	525 367	4	505 837

Kunskapsförbundet redovisar ett positivt resultat på 2 917 tkr. Överskottet motsvarar 0,4 procent av den totala omsättningen. Gymnasiet, vuxenutbildningen och stöd och service redovisar underskott och förfogandeanslaget, förbundskontoret och centrala kostnader inklusive pensioner visar ett överskott.

INVESTERINGSREDOVISNING

Investeringsbudgeten är på 8 600 tkr och årets investeringar uppgår till 5 087 tkr. Även i år har arbetet med att förbättra skolmiljöerna fortsatt. Det mesta som köpts är möbler och utrustning till både gymnasiet och vuxenutbildningen.

Verksamhet	Bokfört 2018
Gymnasiet	716
Stöd och service	3 512
Vuxenutbildning	859
Summa	5 087

Verksamhetsberättelser per enhet

DIREKTION

VERKSAMHETSBEKRIVNING

Ordförande: Maud Bengtsson (S)
Vice ordförande: Kenneth Borgmalm (S)
2:e vice ordförande: Sofia Lindholm (C)

Direktionen, tillika styrelsen, är det högsta beslutande organet i Kunskapsförbundet Väst och har det yttersta ansvaret för förbundets verksamhet. I juridisk bemärkelse är direktionen enligt kommunallagen både den beslutande församlingen (detsamma som kommunens fullmäktige) och styrelsen. I

delegationsordningen framgår de ärenden där direktionens beslutanderätt har delegerats.

Direktionen består av 14 ledamöter och 14 ersättare. Varje medlemskommun har utsett sju ledamöter och sju ersättare.

HÄNDELSER UNDER ÅRET

Direktionen har i år haft tio ordinarie sammanträden. Utöver dessa möten har en arbetsgrupp träffats och diskuterat nästa års Mål- och resursplan.

EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget 2018	Bokfört	Avvikelse mot budget	Bokfört 2017
Intäkter				
Övriga intäkter				
Summa intäkter	0	0	0	0
Kostnader				
Förfogandeanslag/oförutsett	3 800	0	3 800	
Personalkostnader	975	869	106	831
Övriga kostnader	125	19	106	43
Lokalkostnader				
Kapitalkostnader				
Summa kostnader	4 900	888	4 012	874
Netto	4 900	888	4 012	874

Direktionen redovisar ett överskott på förfogandeanslaget med 3 800 tkr och 212 tkr på övrig verksamhet. Direktionen har också ett förfogandeanslag och budget för oförutsedda kostnader. Under våren

beslutades att gymnasiet får 1 000 tkr i extra budget av förfogandeanslaget till riktade insatser för att förbättra elevernas resultat på barn- och fritidsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet.

FÖRBUNDSKONTOR

VERKSAMHETSBESKRIVNING

Förbundsdirektör: Johan Olofson

I Vänerparken i Vänersborg arbetar personerna som utgör Kunskapsförbundets förbunds kontor. Den förbundsgemensamma administrationen, förbunds kontoret, arbetar strategiskt med ledning av förbundet och består av kvalificerade stödfunktioner inom de små avdelningarna, personal, ekonomi, kommunikation och kansli samt utveckling. Förbunds kontorets arbete kan jämföras med arbetet som görs på kommunernas kommunlednings- och skolförvaltningskontor. Inom verksamheten förbunds kontor redovisas även förbundsgemensamma kostnader som såsom försäkringar och pensionskostnader.

HÄNDELSER UNDER ÅRET

Förutom att vara ett stöd i det vardagliga arbetet, fortsätter förbunds kontoret med att arbeta fram policys, riktlinjer och rutiner inom områdena ekonomi, personal, kommunikation, ärendehantering med mera.

Den 1 januari påbörjades implementeringen av ett nytt ekonomisystem, samtidigt i Kunskapsförbundet och Trollhättans stad. Införandet av det nya systemet har inte varit friktionsfritt och föranledde bland annat att inget delårsbokslut kunde rapporteras efter första kvartalet.

GDPR

Liksom alla andra organisationer och företag i Europa har Kunskapsförbundet behövt se över, anpassa och förändra sin hantering av personuppgifter genom att den nya dataskyddsförordningen (GDPR) trädde ikraft under våren. Det har varit en omfattande process som påverkar yrkesutövningen för alla medarbetare i Kunskapsförbundet. Då det ännu inte finns någon rättspraxis av den nya förordningen att förhålla sig till räknar vi med att behöva jobba med vår personuppgifts-hantering under flera år framöver.

EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget 2018	Bokfört	Avvikelse mot budget	Bokfört 2017
Intäkter				
Övriga intäkter	2 208	3 230	1 022	2 297
Summa intäkter	2 208	3 230	1 022	2 297
Kostnader				
Personalkostnader	24 343	19 636	4 707	21 895
Övriga kostnader	8 261	7 909	352	8 261
Lokalkostnader	670	671	-1	671
Kapitalkostnader	254	38	216	140
Summa kostnader	33 528	28 254	5 274	30 967
Netto	31 320	25 024	6 296	28 670

Under posten personalkostnaderna redovisas inte bara lönekostnader för förbunds kontorets personal utan också förändringen av pensionskostnaderna (jämfört med föregående år) för all personal inom förbundet.

Resultatet för 2018 var ett överskott för pensionskostnaderna på cirka 4 miljoner kronor. Resterande överskott beror på lägre kostnader på grund av tjänstledigheter och vakanta tjänster.

GYMNASIESKOLAN

VERKSAMHETSBESKRIVNING

Verksamhetschef: Camilla Kauffeldt

På förbundets tre gymnasieskolor finns drygt 2 800 elever. Gymnasiet omfattar 16 nationella program och några program finns i både Trollhättan och Vänersborg. Gymnasiesärskolan är förlagd till Magnus Åbergsgymnasiet Introduktionsprogrammen (IM) har olika inriktningar och finns lokalintegrerade i de tre verksamheterna.

HÄNDELSE UNDER ÅRET

Antagning läsåret 2018/2019

Program	Antal 2016	Antal 2017	Antal 2018
Barn och Fritid	28	39	45
Bygg och anläggning	58	54	46
Ekonomi	69	79	63
El och energi	50	39	37
Estet musik	25	24	26
Fordon	18	7	23
Handel	31	19	19
Hotell och Turism	0	15	15
Humanist	0	4	1
Industri	26	32	31
Natur	97	148	116
Restaurang och Livsmedel	10	14	8
Samhäll	79	88	87
Teknik	129	131	124
VVS	19	16	15
Vård och Omsorg	54	58	52
Lärning	22	21	26
Summa	715	788	734

Ett större intresse för yrkesprogram kan skönjas i antagningen för läsåret 18/19.

Inför årets antagning gjordes en justering av antalet platser för att kunna bibehålla kvalitet såväl som effektivitet på programmen. Effekten blev att elevantalet i åk 1 hamnade något lägre än föregående år. Totalt minskar totala antalet elever på förbundets gymnasieskolor med 149 elever, från 2 941 elever till 2 792 elever.

Andelen obehöriga sökanden till nationella program fortsätter öka

Skola	2016	2017	2018
MÅG	35 %	22 %	41 %
NE	17 %	28 %	28 %
BSG	29 %	36 %	45 %
Totalt	21 %	26 %	37 %

Andelen elever som är obehöriga till sitt förstahandsval till gymnasiet efter preliminärantagningen i februari fortsätter öka och skolornas arbete för att möta dessa elever behöver fortsatt prioriteras. En gemensam överlämningsrutin är framtagen mellan grundskolorna i Trollhättan, Vänersborg och Kunskapsförbundet för att tidigt kunna fånga upp alla elevers behov och planera verksamheten efter dessa med ett kompensatoriskt förhållningssätt.

Elevhälsoteamen, modersmåls- undervisningen och modersmålsstödet ses över och anpassas till behoven som finns i elevgrupperna. En del i det arbetet är Skolverkets särskilda satsning på Nyanländas lärande som Kunskapsförbundet är deltagare i.

Introduktionsprogrammen (IM)

Antalet elever som inte blir behöriga till nationellt program på gymnasiet är fortsatt hög. Språkinstruktionen är fortsatt det största av IM- programmen men förskjutning av elever mellan de olika programmen på IM sker. Detta är dels en konsekvens av ett nytt arbetssätt men även en naturlig utveckling när eleverna rör sig mellan grundskola och gymnasium och har hunnit längre i sin språkutveckling när de kommer.

Introduktionsprogrammen 2018	Trollhättan	Vänersborg	Alla
IMIND	79	37	116
IMPREP	15	12	27
SPRINT	250	222	472
IMYRK	27	23	50
Summa	371	294	665

Hösten 2018 har introduktionsprogrammen förändrat antagningen mellan sina inriktningar för att snabbare kunna erbjuda yrkesutbildning eller mer individuella anpassningar i studierna för de elever som går på språkintröduktion. När man når målen för åk 6 på grundskolenivå blir man hänvisad till något av de andra introduktionsprogrammen för att läsa mot målen åk 9 och möjlig gymnasiebehörighet eller mot ett yrke. Detta är även ett sätt att arbeta med integration för att snabbare erbjuda möjligheter att studera närmare de nationella programmen.

Därav förändringen av elevtal mellan de olika programmen inom introduktionsprogrammen. Ett större utbud av IMYRK-inriktningar har erbjudits i år och här finns ett fortsatt stort intresse även nästa år. Totalt har IM minskat med 66 elever beroende på minskat behov av språkintröduktion.

Gymnasiesärskolan

På gymnasiesärskolan går 84 elever. Av dem går 61 på ett av de fem nationella program som erbjuds inom förbundet och 23 på ett individuellt program.

Utmaningen för skolformen är i nuläget de stora variationer av stöd som finns i de två olika inriktningarna. De nationella programmen behöver närma sig gymnasieskolans nationella yrkesprogram för att de eleverna ska hamna närmare arbetsmarknaden och anställningsbarhet. Arbetet med att utveckla det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) för dessa elever pågår.

Garanterad undervisningstid

Efter kvalitetsgranskning avseende elevers rätt till sin garanterade undervisningstid har en rutin för uppföljning på elev/ grupp/

program/ skola och huvudmannanivå tagits fram och 2018 gjordes den första övergripande uppföljningen. Uppföljningen sker genom stickprov av elever som fullföljt sin utbildning på samtliga program. Resultatet visade att det är skillnad mellan högskoleförberedande och yrkesförberedande program avseende om man får sin garanterade undervisningstid eller ej. På de yrkesförberedande programmen fick eleverna inte ut sin garanterade undervisningstid med några undantag: Bygg- och anläggning, El- och energi, Handels- och administration, Restaurang- och livsmedel, Fordron- och transport och Gymnasielärling. Resterande låg under den garanterade undervisningstiden. På de högskoleförberedande programmen erbjuds samtliga elever den garanterade undervisningstiden eller mer.

Rektorerna arbetar vidare med resultaten och följer upp undervisningstiden löpande. Åtgärder behöver göras på programnivå för att säkerställa att alla elever får sin garanterade undervisningstid.

Närvaro

Som ett led i att förbättra resultaten för våra elever är förbättrad närvaro en viktig faktor att arbeta mer strategiskt och intensifierat runt. Under hösten har därför närvarorapporter tagits fram till alla rektorer från huvudmannanivån för att stötta dem i arbetet med att identifiera och följa upp de elever och grupper som kan finnas med hög frånvaro. Fler aktiviteter planeras för att höja medvetenheten och kunskaperna kring närvarons betydelse men även analys av varje elevs frånvaro och orsak till den. Nya gemensamma riktlinjer kring hantering av frånvaro på gymnasieskolorna i Kunskapsförbundet är under framtagande och utbildningar för personalgrupper för att förbättra det förebyggande och främjande arbetet med frånvaro kommer att genomföras under vårterminen 2019.

NYCKELTAL

Elevtal per program och skola

Program	Hösten 2017	2018	Birger Sjöberg gymnasiet	Magnus Åberg gymnasiet	Nils Ericson gymnasiet
Bygg- och anläggningsprogrammet	158	148		148	
Barn- och fritidsprogrammet	97	100	100		
El- och energiprogrammet	118	115	115		
Ekonomiprogrammet	222	202	77	125	
Estetiska programmet - musik	45	44	19	25	
Estetiska programmet - spetsutbildning musik	42	36	36		
Fordons- och transportprogrammet	40	43	43		
Handels- och administrationsprogrammet	73	61		61	
Hotell- och turismprogrammet	27	30		30	
Humanistiska programmet	11	5	5		
Industri tekniska programmet	90	90			90
Naturvetenskapsprogrammet	341	340	83		257
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	41	23		23	
Samhällsvetenskapsprogrammet	254	247	115	132	
Teknikprogrammet	376	372	118		254
VVS- och fastighetsprogrammet	47	48			48
Vård- och omsorgsprogrammet	158	148	74		74
Lärlingsprogrammet	51	57			57
Totalt nationella program	2 191	2 109	785	544	780
Introduktionsprogrammen (inkl. resursskola)	668	599	262	215	122
Gymnasiesärskolan	85	84		84	
Totalt alla	2 941	2 792	1 047	843	902

EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget 2018	Bokfört	Avvikelse mot budget	Bokfört 2017
Intäkter				
Interkommunala intäkter	4 000	3 002	-998	3 872
Övriga intäkter	36 108	44 227	8 119	34 835
Summa intäkter	40 108	47 229	7 121	38 707
Kostnader				
Interkommunala kostnader	1 500	1 720	-220	1 687
Personalkostnader	216 366	222 852	-6 486	204 462
Köp från egen verksamhet	60 052	60 052	0	58 171
Övriga kostnader	23 119	25 681	-2 562	26 814
Kapitalkostnader	1 050	578	472	3 345
Summa kostnader	302 087	310 883	-8 796	294 479
Netto	261 979	263 654	-1 675	255 772

Gymnasiet redovisar ett underskott på 1 675 tkr per den 31 december, vilket är en avvikelse på -0,6%.

Intäkter utöver budget består av ersättning från Migrationsverket avseende asylsökande elever. Beslutad ersättning för 2017 överstiger de uppbokade intäkterna vilket genererar en positiv avvikelse under 2018 med cirka 5 000 tkr. Övriga intäkter utöver budget består av etableringsstöd från Trollhättans stad och Vänersborgs kommun.

Gymnasiets personalkostnader visar ett underskott. Resursfördelningen för gymnasiets nationella program bygger på elevantal för våren samt en prognos för hösten. Modellen utgår från programmets

struktur och innehåll samt antagande om optimala gruppstorlekar. Resursfördelningen för 2018 visar att fler resurser har behövts under våren än under hösten på grund av minskat elevantal. Flera program har inte lyckats få anpassa kostnaderna till de lägre elevantalerna.

Övriga kostnader överskred budget med 2 562 tkr och består främst av köpta tjänster i form av bemanningsrektor till gymnasie-särskolan och musikundervisning. Gymnasieverksamheten gör ett överskott på kapitalkostnader då verksamheten inte investerar i den omfattning som var planerat.

VUXENUTBILDNING

VERKSAMHETSBESKRIVNING

Verksamhetschef: Jan-Erik Aronsson

Vuxenutbildningen inom Kunskapsförbundet finns i Vänerparken i Vänersborg och på Nils Ericsonsskolan i Trollhättan. Mer än 3 000 elever studerar inom verksamheterna:

- Grundläggande vuxenutbildning
- Gymnasial vuxenutbildning
- Utbildning i svenska för invandrare
- Särskild utbildning för vuxna (Sfi)
- Yrkeshögskola (YH)
- Högre utbildningar där Kunskapsförbundet inte är huvudman men fungerar som ett lärcentrum

Utöver detta bedriver vuxenutbildningen utbildningar som beviljats statsbidrag och uppdragsutbildningar som finansieras av uppdragsgivaren.

Vuxenutbildningen fortsätter att organisera verksamheten utifrån likvärdighet, det vill säga "en vuxenutbildning i två städer". Skolutveckling inom vuxenutbildningen tar ett ännu starkare avstamp för att garantera att elevernas engagemang, välbefinnande och lärande ständigt förbättras.

Vuxenutbildningens ledningsorganisation har arbetats om under året, med syftet att stärka det pedagogiska ledarskapet samt för att få en effektivare ledning och styrning av verksamheten.

Ett nytt arbetstidsavtal för alla lärare i vuxenutbildningen har införts under 2018. Lärarna har bytt från ferietjänst till semestertjänst.

Vuxenutbildningens huvudsakliga utvecklingsområden under året har varit:

- Digitalisering
- Kompetensförsörjning
- Samverkan
- Det kompensatoriska uppdraget

Utöver vad som skrivs i statliga uppdrag och Kunskapsförbundets mål- och resursplan, ska vuxenutbildningen både inom egen verksamhet och i samverkan med andra bidra till att tillgodose arbetsmarknadens behov och att elevernas möjlighet till egen försörjning stöds. Avdelningen Individ och Samhälle arbetar främst med dessa uppdrag. De olika skolformerna levererar utbildning utifrån behoven.

HÄNDELSE UNDER ÅRET

Strukturella utmaningar i vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen prioriterar de utbildningarna som invånarna har rätt till enligt lag och dit hör skolformerna Sfi, grundläggande vuxenutbildning och grundläggande sÄrvux. Under flera år har det varit stora volymökningar inom Sfi. Under 2018 har trenden vänt och eleverna inom etableringsuppdraget har minskat drastiskt.

Inom ramen för delegationen för unga i arbete (DUA) har jobbspår startats inom flera områden i samverkan med Arbetsförmedlingen och medlemskommunerna. Där eleverna kombinerar studier och praktik.

Från januari 2017 finns en rättighetslagstiftning även för viss gymnasial vuxenutbildning. Den innebär att personer har rätt att gå utbildningar inom kommunal vuxenutbildning (komvux) för att kunna bli behörig till högskola eller yrkeshögskola. Det ställer krav på en bredd av kurser inom gymnasialt Komvux. Inom ramen för studiestartstödet kan kommuninnevånare med låg utbildningsnivå ges en möjlighet att studera 50 veckor på heltid med studiestöd utan lånedel.

Under 2018 har utbildningsplikt för nyanlända med kort studiebakgrund införts,

vilket medför att fler elever kommer i studier i denna målgrupp.

Arbetet med att bygga upp ett Lärcentrum i Vänerparken i Vänersborg har påbörjats under slutet av 2018, bland annat med hjälp av statsbidrag.

Utbildning i svenska för invandrare

Restad Gård är ett stort asylboende i Vänersborgs kommun och det medför ett stort behov av utbildningsplatser framförallt i Vänersborg.

Sfi erbjuder olika studieformer på dagtid, kvällstid och distansundervisning. Behovet av kvällsundervisning har ökat, då många elever har arbete, praktikplats eller instegsjobb. Det prövas olika undervisningsmodeller, som har visat sig mycket lyckosamma, och det har ökat genomströmningen från kursstart till att betyg sätts. Även Sfi kombinerat med yrkesutbildning genomförs.

Läringsutbildningen

Det har återigen varit möjligt att söka statsbidrag för gymnasial lärlingsutbildning för vuxna. Kunskapsförbundet har beviljats ett tjugotal platser för 2018.

Yrkesvux

Arbetsmarknaden efterfrågar personer som har utbildats inom yrkesvux. Genom ett samarbete med fyra kommuner i Dalsland och en kommunal medfinansiering har Kunskapsförbundet beviljats utbildningsplatser inom det nya regionala Yrkesvux.

NYCKELTAL

Heltidsplatser 2018

	2017	2018 Totalt	2018 Studieort Trollhättan	2018 Studieort Vänersborg
Gruv	315	367	164	203
Gymnasieteoretiska	343	301	52	249
Yrkeskurser/yrkesvux	185	180	99	81
Sfi	1 119	955	609	346
Särvux	63	63	63	
Yh	140	232	25	207
Uppdragsutbildning	65	52	15	37
Högre utbildning	157	138		
Trainee	24	48	15	33
Läringsutbildning	9	18	9	9
	2 420	2 354	1 051	1 165

(Siffrorna ovan anger heltidsberäkning och inte antalet elever som studerar i olika kurser.)

*Siffrorna inkluderar elever från andra kommuner än Trollhättan och Vänersborg

(**Merparten av utbildningen ligger förlagd under höstterminen)

Sammanhållna utbildningar bedrivs inom flera yrkesområden. Ett samarbete med Uddevalla vuxenutbildning har också inletts.

Yrkeshögskoleutbildning

Under 2018 beviljade Myndigheten för yrkeshögskolan flera av Vuxenutbildningens ansökningar om att starta och bedriva yrkeshögskoleutbildning.

Följande utbildningar har genomförts under 2018:

- Filmarbetarutbildning
- Medicinsk sekreterare
- Specialistutbildad undersköterska akutsjukvård
- Specialistutbildad undersköterska palliativ vård
- Underhållstekniker
- Integrationspedagog
- Socialadministratör
- Lärarassistent
- Integrationspedagog
- Underhållstekniker
- Diagnostekniker fordon

Dessutom genomförs behörighetsgivande förutbildning inför YH-utbildning.

Projekt som Vuxenutbildningen deltar i

Vuxenutbildningen har under året deltagit i flera ESF/Interreg projekt, Kobra, Pendlerbroen, Exportfrämjande integration samt Yggdrasil. Den gemensamma nämnaren för projekten är en effektiv matchning av arbetsmarknadens behov av arbetskraft.

EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget 2018	Bokfört	Avvikelse mot budget	Bokfört 2017
Intäkter				
Interkommunala intäkter	0	478	478	263
Övriga intäkter	49 054	51 186	2 132	46 890
Summa inäkter	49 054	51 664	2 610	47 153
Kostnader				
Personalkostnader	98 959	100 032	-1 073	90 426
Interkommunala kostnader	0	741	-741	315
Köp från egen verksamhet	10 489	10 489	0	13 636
Övriga kostnader	9 524	11 658	-2 134	8 393
Kapitalkostnader	0	168	-168	82
Summa kostnader	118 972	123 088	-4 116	112 852
Netto	69 918	71 424	-1 506	65 699

Vuxenutbildningen visar ett underskott för 2018 på 1 506 tkr. Årets underskott härleds främst till minskade intäkter inom Sfi etablering där vuxenutbildningen inte kunnat minska kostnaderna i motsvarande takt. Intäktsminskningen för 2018 på 3 000 tkr är högre än prognosen som lades i delårsrapporten i augusti och bidrar till årets underskott.

Att intäkterna ändå genererar ett överskott beror på att Vuxenutbildningen erhållit intäkter i form av riktade statsbidrag men bidragen har också genererat motsvarande kostnad inom den ordinarie verksamheten. Exempel på sådana intäkter är

uppdragsutbildningar, EU-bidrag, rekryterande insatser och utveckling av Lärcentrum.

Utöver intäktsminskningen inom etableringsprogrammet finns en stor kostnadspost som bidrar till årets underskott. En kostnad som hänger samman med rättighetslagstiftningen som trädde i kraft 2017 och den medför ett ökat behov av distansundervisning inom framför allt gymnasial vuxenutbildning. Det budgeterade beloppet var 1 000 tkr men kostnaden blev 2 300 tkr. Arbete med att komma tillrätta med kostnadsökningen har påbörjats.

STÖD OCH SERVICE

VERKSAMHETSBESKRIVNING

Verksamhetschef: Lena Hansson

När Kunskapsförbundet startades skapades ett verksamhetsområde för stöd och service för att effektivisera och höja kvaliteten på alla stödjande funktioner. Detta för att ge gymnasieskola och vuxenutbildning möjlighet att fokusera på den pedagogiska uppgiften.

I området ingår ansvar för lokaler, administration, IT, telefoni, vaktmästeri, lokalvård, skolmåltider, café, elevresor, och det interkommunala området för gymnasiet. Elevresor och interkommunalt för gymnasiesärskolan ligger på gymnasiesärskolans rektor.

HÄNDELSE UNDER ÅRET

IT

Allt större krav ställs på tillgången av IT-utrustning även för personal. Grupper som tidigare inte använde dator i sitt arbete som lokalvård och måltidspersonal, måste idag ha tillgång till dator. Personalregistreringsprogrammet Medvind kräver att närvaro, ledighetsansökningar med mera hanteras digitalt. Fakturahantering sker digitalt. På intranätet finns också information som alla måste få tillgång till. Det har medfört att antalet personaldatorer i förbundet har ökat.

En översyn pågår för att se om modern teknik kan leda till färre och säkrare utskrifter. Det kan i sin tur leda till att behovet av skrivare och mängden kopieringspapper minskar. En kartläggning av programvaror har genomförts dels för att effektivisera men framförallt för att programmen ska stämma överens med användandet. Det har inneburit minskade

kostnader för licenser.

Vuxenutbildningen köpte in så kallade chrome books på försök vilket föll väl ut. Det är ett billigare alternativ än en vanlig dator.

En ny enhet för IT och digitalisering har skapats genom att IT-strategitjänsten omvandlats till enhetschef. Enheten arbetar med att hitta lösningar som kan leda till att vi blir mer kostnadseffektiva. Chrome books har till stor del ersatt PC till årskurs ett eleverna på gymnasiet vilket medfört att kostnadsökningen dämpats. Målet är att öka kvalitén och säkerheten för användarna.

Lokaler

Lokalerna för gymnasiet har anpassats till en rimlig kostnadsmässig nivå. Det återstår dock en del anpassningar och omflyttningar. Planeringen för att bygga om Magnus Åbergsgymnasiet pågår för att lokalerna ska kunna nyttjas effektivt och hålla en standard som motsvarar förbundets övriga gymnasieskolor.

Vuxenutbildningen har en mer rörlig verksamhet där behoven skiftar snabbt. Vänerparken och delar av Nils Ericsonsgymnasiet utgör basen för vuxenutbildningen. Under 2018 har flera nya utbildningar startat, i huvudsak yrkeshögskole- och andra yrkesutbildningar. Dessa utbildningar har till stor del inrymts i gymnasiets yrkeslokaler. Lokalerna i Vänerparken har ökat men det finns inte utrymme att växa i den mån behovet finns. Därför har tillfälliga lokaler hyrts.

Interkommunalt flöde

	2017	Våren 2018	Prognos Hösten 2018	Genomsnitt 2018
Elever från Trollhättan och Vänersborg som studerar i andra kommuner eller friskolor	1 132	1 210	1 306	1 258
Elever från andra kommuner som studerar i Kunskapsförbundet	283	309	288	298

Det interkommunala området består av kostnader för de gymnasieelever som är folkbokförda i Trollhättan och Vänersborg men går i andra gymnasieskolor eller friskolor utanför Kunskapsförbundet.

Kunskapsförbundets skolor och är folkbokförda i andra kommuner. Antalet elever som studerar i andra kommuner eller friskolor har ökat och det medför det en kraftig kostnadsökning.

Området hanterar också intäkter för de gymnasieelever som går i

EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget 2018	Bokfört	Avvikelse mot budget	Bokfört 2017
Intäkter				
Interkommunala intäkter	34 500	38 791	4 291	34 470
Intäkter från egen verksamhet	74 515	70 541	-3 974	71 807
Övriga intäkter	4 810	6 456	1 646	5 095
Summa intäkter	113 825	115 788	1 963	111 372
Kostnader				
Interkommunala kostnader	111 576	122 673	-11 097	108 927
Personalkostnader	37 737	34 983	2 754	36 035
Övriga kostnader	45 198	45 751	-553	44 904
Lokalkostnader	72 560	70 689	1 871	69 321
Kapitalkostnader	4 000	3 152	848	3 902
Summa kostnader	271 071	277 248	-6 177	263 089
Netto	157 246	161 460	-4 214	151 717

Stöd och service redovisar ett underskott på 4 215 tkr, en avvikelse på -2,6% jämfört med budget.

Årets underskott beror till största delen på att kostnaderna för interkommunala elever ökat markant mellan 2017 och 2018.

Kostnadsökningen mellan åren var cirka 13 700 tkr och består främst av ett ökat utflöde av elever men också till viss del av speciellt dyra utbildningsplatser. Samtidigt som kostnaderna för de interkommunala eleverna ökat har intäkterna gått i samma riktning. Det beror på ett något

större inflöde av elever jämfört med föregående år men främst på den 6-procentiga momskompensation förbundet får tillbaka på grund av att man köper utbildningstjänster från privata aktörer.

Interna intäkter visar en avvikelse på -3 900 tkr vilket beror på att vuxenutbildningen övertog administrationen inom skolservice under våren 2018 och därmed inte längre köper den tjänsten av stöd och service. Den minskade intäkten motsvaras av en lika stor minskning av personal- och övriga kostnader.

Övriga intäkter är något större än budgeterat. Detta beror bland annat på ökad försäljning av lokalvårdstjänster, ökade intäkter i skolornas caféer och uthyrning av lokaler.

Lokalkostnader avviker med +1 800 tkr. Det beror på att vi inte utnyttjat lokaler i den omfattning som var planerat och på att vi

fått nya hyresavtal för Bolagskvarnen (Nils Ericsson) och Laboratorn (MÅG). Dessutom blev el- och uppvärmningskostnaderna i fastigheten Elefanten lägre än budgeterat på grund av den mycket varma sommaren 2018.

Överskottet på personalkostnader på 2 700 tkr består i tjänsterna som flyttades över till vuxenutbildningens skolservice enligt ovan. De övriga kostnaderna för 2018 överskred budget med 553 tkr, detta beror främst på lokalkostnader för flytt, ombyggnationer och skadegörelse.

Eftersom stöd och service inte investerat i planerad takt gör man också ett överskott på kapitalkostnader.

Ekonomiska sammanställningar

RESULTATRÄKNING

Tkr	Not	2017	2018
Verksamhetens intäkter	1	632 944	695 323
Verksamhetens kostnader	2	-622 208	-688 069
Avskrivningar	3	-7 467	-3 919
Verksamhetens nettokostnad		6 269	3 335
Finansiella intäkter	4	6	11
Finansiella kostnader	5	-170	-429
ÅRETS RESULTAT		3 105	2 917

KASSAFLÖDESANALYS

Tkr	Not	2017	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat efter finansiella poster		3 105	2 917
<i>Justeringsposter som inte ingår i kassaflödet</i>			
Direktbokning eget kapital			
Avskrivningar av anläggningstillgångar	3	7 467	3 919
Avsättning till pensioner	10	3 484	6 566
Övrig justeringspost			
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar		-57 753	59 736
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga skulder		52 461	-37 789
Medel från den löpande verksamheten		8 763	35 349
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	6	-7 982	-5 087
Försäljning av materiella anläggningstillgångar			
Medel från investeringsverksamheten		-7 982	-5 087
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån			
Amortering av skuld	10	-	-
Medel från finansieringsverksamheten		-	-
ÅRETS KASSAFLÖDE		781	30 262
Likvida medel vid årets början		40 951	41 732
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		41 732	71 994

BALANSRÄKNING

Tkr	Not	2017	2018
Anläggningstillgångar			
Maskiner och inventarier	6	19 676	20 843
Summa anläggningstillgångar		19 676	20 843
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar	7	99 006	55 989
Kortfristiga fordringar	7	47 410	30 691
Likvida medel	8	41 732	71 994
Summa omsättningstillgångar		188 148	158 674
TILLGÅNGAR		207 824	179 517
Eget kapital			
Ingående eget kapital		7 071	10 176
Årets resultat		3 105	2 917
Summa eget kapital		10 176	13 093
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	9	11 188	17 754
Skulder			
Långfristiga skulder	10	-	-
Kortfristig del av långfristiga skulder	11	-	-
Leverantörsskulder	11	33 082	35 061
Kortfristiga skulder	11	153 378	113 609
Summa avsättningar och skulder		197 648	166 424
EGET KAPITAL OCH SKULDER		207 824	179 517

REDOVISNINGSPRINCIPER

EXTERNA REDOVISNINGSPRINCIPER

Kunskapsförbundet Väst redovisning upprättas enligt kommunallagen och enligt kommunala redovisningslagen samt följer anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR. I vissa fall, där praxis inte är enhetlig, görs vissa avsteg från rekommendationerna från normgivande organ. Dessa avsteg kommenteras nedan, under respektive rubrik. Förbundet följer också ett antal övergripande principer, såsom principen om pågående verksamhet, objektivitetsprincipen, försiktighetsprincipen, matchningsprincipen samt principen om öppenhet. Detta ger sammantaget en rättvisande bild av förbundets ekonomiska resultat och ställning på bokslutsdagen

JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Dessa redovisas i not.

PENSIONSSKULD

Pensionsförmåner som har intjänats från och med 2013-01-01 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och som en avsättning i balansräkningen. Kostnaden för avsättningen har också belastats med särskild löneskatt på 24,26 %. Förbundets pensionskostnader och pensionsskuld grundar sig på Skandias beräkningar och prognoser.

SEMESTERLÖNESKULD

Semesterlönen och övriga löneskulder till de anställda redovisas som en kortfristig skuld. De intjänade förmånerna har belastats med lagenliga arbetsgivaravgifter. Årets förändring redovisas i årsredovisningen och belastar resultaträkningen. Årets skuldförändring ingår i verksamhetens nettokostnad.

LEASINGAVTAL

Samtliga leasingavtal som Kunskapsförbundet har klassas som operationella och redovisas som kostnad i resultaträkningen löpande. Ett leasingavtal klassificeras som operationellt om det inte innebär att de ekonomiska fördelar och risker i allt väsentligt överförs till leasingtagaren.

AVSKRIVNINGAR

En materiell anläggningstillgång ska redovisas som tillgång i balansräkningen när det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelarna kommer förbundet till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Anläggningstillgångar med begränsad nyttjandeperiod skrivs av systematiskt över denna nyttjandeperiod enligt en plan som fastställs vid anskaffningsvärdet, så kallad linjär avskrivning. Eventuellt restvärde utgör inte underlag för avskrivning.

I samband med bildandet av förbundet anskaffades samtliga inventarier och datorer som avsåg gymnasiet och vuxenutbildningen från Vänersborgs kommun och Trollhättans Stad (övertagna inventarier och datorer). Vad gäller dessa inventarier så har det gjorts en samlad bedömning av restvärdet där avskrivningstider på 2-5 år speglar kvarvarande nyttjandeperiod.

De olika avskrivningstiderna för investeringar är:

Övertagna inventarier	5 år
Övertagna datorer	2 år
Inventarier	5-10 år
Stadigvarande undervisningsmaterial	5 år
Datorer	2-3 år

NOTER

Not 1 Verksamhetens intäkter

Mkr	2017-12-31	2018-12-31
Förbundsbidrag/Uppdragsgärsättning	505 837	525 399
Ägartillskott för att täcka 2015 års underskott	-	-
Försäljningsintäkter	7 552	7 337
Taxor och avgifter	253	276
Hyror	739	830
Bidrag	80 141	97 963
Interkommunala intäkter	35 017	37 155
Övriga intäkter	3 405	26 363
Summa	632 944	695 323

Not 2 Verksamhetens kostnader

Mkr	2017-12-31	2018-12-31
Löner	255 180	271 907
Pensionskostnader	15 760	18 609
Sociala avgifter och löneskatt	82 709	87 856
Anläggnings- och underhållskostnader	1 707	808
Fastighetskostnader	5 060	5 173
Lokal och markhyror	69 561	70 937
Interkommunala kostnader	110 913	125 134
Övriga tjänster	49 433	85 582
Lämnade bidrag	2 021	3 294
Material	29 864	18 769
Summa	622 208	688 069

Not 3 Avskrivningar

Mkr	2017-12-31	2018-12-31
Avskrivningar enligt plan	7 467	3 919
Summa	7 467	3 919

Not 4 Finansiella intäkter

Mkr	2017-12-31	2018-12-31
Ränteintäkter	6	11
Summa	6	11

Not 5 Finansiella kostnader		
Mkr	2017-12-31	2018-12-31
Räntekostnad	56	53
Räntekostnad på pensionsskuld	114	376
Summa	170	429

Not 6 Inventarier		
Mkr	2017-12-31	2018-12-31
Ingående bokfört värde	50 494	58 475
Årets nyanskaffningar	7 981	5 087
<i>Utgående ackumulerade anskaffningsvärde</i>	<i>58 475</i>	<i>63 562</i>
Ingående avskrivningar	-31 333	-38 800
Årets avskrivningar	-7 467	-3 919
<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-38 800</i>	<i>-42 719</i>
Utgående redovisat värde	19 675	20 843

Not 7 Förutbetalda kostnader & Upplupna intäkter		
Mkr	2017-12-31	2018-12-31
Kundfordringar	99 006	55 989
Upplupna intäkter och förutbetalda intäkter	44 391	16 568
Övriga kortfristiga fordringar	3 019	14 123
Summa	146 416	86 680

Not 8 Likvida medel		
Mkr	2017-12-31	2018-12-31
Bank	45	135
Plusgiro	41 687	71 859
Summa	41 732	71 994

Not 9 Avsättningar för pensioner

Mkr	2017-12-31	2018-12-31
Ingående avsättning	7 704	11 188
Nyintjänad pension	2 804	5 284
Avsättning löneskatt	680	1 282
Utgående avsättning	11 188	17 754

Not 10 Långfristiga lån

Mkr	2017-12-31	2018-12-31
Reverslån Trollhättans Stad	-	-
Summa	-	-

*Amortering år 2013-2016**10 942**Amortering år 2017**2 735**Summa amortering**13 677**-**Ställda säkerheter**Inga**Inga**Ansvarsförbindelser**Inga**Inga***Not 11 Kortfristiga skulder**

Mkr	2017-12-31	2018-12-31
Leverantörsskuld	33 082	35 061
Löneskuld timanställda	520	561
Semesterlöneskuld, ferielöneskuld m.m.	24 099	24 111
Upplupna sociala avgifter och preliminärskatt	12 649	13 023
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	98 012	56 800
Upplupen pensionskostnad	18 066	18 853
Övriga kortfristiga skulder	32	261
Summa kortfristiga skulder	186 460	148 670

BEGREPPSFÖRKLARINGAR

Anläggningstillgångar är tillgångar som ska användas för en längre tidsperiod, till exempel byggnader, fordon, maskiner, värdepapper etc.

Ansvarsförbindelser är en upplysning till balansräkningen över ekonomiska åtaganden som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen.

Avskrivningar är planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avsättning utgörs av de betalningsförpliktelser som är säkra eller sannolika till sin existens och där det finns säkerhet beträffande beloppets storlek eller tidpunkten för betalning, till exempel avsättning för pensioner.

Balansräkning visar den ekonomiska ställningen vid årets slut uppdelat på tillgångar (anläggnings- och omsättningstillgångar), eget kapital, avsättningar samt skulder (lång- och kortfristiga skulder).

Bokfört värde är det värde som en tillgång är upptagen till i bokslutet.

Finansiella intäkter/kostnader redovisas under särskild rubrik i resultaträkningen, exempelvis ränteutgifter, utdelning, räntekostnader med mera.

Finansieringsanalysen beskriver betalningsflödet uppdelat på sektorerna löpande verksamhet, investeringar och finansiering och mynnar ut i förändring av likvida medel.

Finansnetto är finansiella intäkter minus finansiella kostnader.

Frisktal: Personer som inte har haft någon registrerad sjukdag under året.

Frånvarotid: Frånvaro från ordinarie arbetstid. Med ordinarie arbetstid avses all tid som ska utföras enligt respektive anställds anställningsavtal, alltså inte faktisk arbetad tid. Avser månadsavlönade.

Eget kapital är totala tillgångar minus avsättningar och skulder (nettoförmögenhet). Det egna kapitalet har två beståndsdelar; anläggningskapital och rörelsekapital.

Extraordinära intäkter/kostnader saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentligt belopp.

Investeringsredovisning redovisar in- och utbetalningar för årets nettoinvesteringar i till exempel fastigheter, anläggningar, maskiner och inventarier. Dessa tillgångar är avsedda att användas under en längre tidsperiod.

Jämförelsestörande poster är resultatet av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder.

Kortfristiga fordringar och skulder har en förfallotid på mindre än ett år från balansdagen. Likvida medel består av kontanter, banktillgodohavande, statsskuldsväxlar, bankcertifikat med mera.

Långfristiga fordringar och skulder har en förfallotid på mer än ett år efter balansdagen.

Långtidssjukfrånvaro: All sjukfrånvaro som är över 59 dagar i sjukperioden.

Löneskatt är skatt på pensionsförmåner till anställda.

Månadsanställd: Menas både tillsvidare- och visstidsanställda (vikarier, allmän visstidsanställning) med månadslön.

Omsättningstillgångar är tillgångar som förväntas innehas under kort tid, exempelvis kundfordringar och förråd. Dessa tillgångar kan på kort tid omsättas till likvida medel.

Periodisering innebär en fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken de hör.

Personalomsättning: Antalet tillsvidareanställda som har slutat under

perioden dividerat med det genomsnittliga antalet tillsvidareanställda.

Resultaträkning sammanfattar årets intäkter och kostnader och visar därmed hur förändringen av förbundets eget kapital framkommit. Denna förändring kan också beräknas genom att man jämför eget kapital i de senaste två årens balansräkningar.

Rörelsekapital är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet är en del av det egna kapitalet.

Sjukfrånvaro Den totala sjukfrånvaron i timmar omräknat till procent. Avser samtliga anställda, alltså både månads- och timavlönade.

Soliditet är eget kapital satt i relation till de totala tillgångarna. Visar hur stor del av de totala tillgångarna som finansieras med egna medel.

Tillsvidareanställd En medarbetare med fast anställning. En anställning som enligt avtal pågår tills uppsägning sker från någon part. En tillsvidareanställning kan vara på hel- eller deltid.

Timavlönad Avser tidsbegränsad anställning och är anställd per timme.

Visstidsanställd Anställd som från början har ett fastställt slutdatum. Det kan vara ett vikariat eller en allmän visstidsanställning så kallad AVA, på hel- eller deltid.

Årsarbetare Samtliga anställda (hel- och deltider) omräknat till heltidstjänster. Årsarbetsbegreppet mäter överenskommen sysselsättningsgrad och inte den verkliga arbetstiden.

Skolförkortningar:

BSG = Birger Sjöbergsgymnasiet
MÅG = Magnus Åbergsgymnasiet
NE = Nils Ericsonsgymnasiet

Programförkortningar gymnasiet

BA: Bygg- och anläggningsprogrammet
BF: Barn- och fritidsprogrammet
EE: El- och energiprogrammet
EK: Ekonomiprogrammet
ES: Estetiska programmet

ESMUS: Estetiska programmet inriktning musik

FT: Fordons- och transportprogrammet

FT: Fordon och transportprogrammet

HA: Handels- och administrationsprogrammet

HT: Hotell- och turismprogrammet

HA: Handels och administrationsprogrammet

HU: Humanistiska programmet

IM: Introduktionsprogrammet

IMIND: Introduktionsprogrammet individuellt val

IMPRO: Introduktionsprogrammet

IMSPR: Introduktionsprogrammet

Språkintröduktion

IMYRK: Introduktionsprogrammet

Yrkesintröduktion

IN: Industritekniska programmet

NA: Naturvetenskapsprogrammet

RL: Restaurang- och livsmedelsprogrammet

SA: Samhällsvetenskapsprogrammet

TE: Teknikprogrammet

VF: VVS- och fastighetsprogrammet

VO: Vård- och omsorgsprogrammet

Skolformer i vuxenutbildningen

Gruv = Grundläggande vuxenutbildning

GYvux = Gymnasial vuxenutbildning

Yrkesvux = Yrkesinriktade kurser på gymnasial nivå inom den kommunala vuxenutbildningen

Läringsvux = Läringsutbildning för vuxna

SFI = Utbildning i svenska för invandrare

Särvux = Särskild utbildning för vuxna

YH = Yrkeshögskola